

Register af vis de i detta band forekommer
de Handlingar:

<u>1815.</u>	<u>1818.</u>	<u>1819</u>	<u>1820.</u>
fol. 8.—	681.—10.	869.—1.	447.—11.
		17—2.	
		829.—19.	
		94—24.	
		115—25.	
		266—27.	
		561.—29.	
		266.—51.	
		100—63.	
		74	
		76.	
		748—80.	
		848—84.	

Ödmjukt Memorial.

Vår jag, för egen del, i det närmaste
 instämmande med de öfver, i frågan om
 Landtshandl, som uti det, af Högst.
 Rikets Högskullings Rådhuset med-
 delade, tryckta Löffbrävet till meddelan-
 mig nämnda i salen, blifvit ut-
 dragligen; som jag jag, enligt meddel-
 lad föreskrift, församla insamlat en
 Linnig och reservera samtidsmedel för
 i orten uttranda; det jag trott för-
 tjana den ingensamtjänst, uti jag
 ej bort meddelat utsamman Högst.
 Högskullings Rådhusets högtidliga
 och gämfning jag för i ödmjukt
 meddelat. Tammerla d. 30. Marti 1819
 Nils M. Tolpo.

na go' samvetslösa Goltarna of marquetentare.
 Eru de' som skulda maskinaderna, Gaudet of andra
 yrkade afflaggande, ja' wa' val med lättnad deras of-
 tige skattigt för juan of an' juett' ständerna
 i detta ja' ruggelna of af' baktörninga' man ja' de
 blott kunnat i' drage, att det var i' sin värdig
 avseende i' någon vidare detalje. Men utom
 lita' andra som utkom, att var' Dign of' blottige
 Agaring, som alltid lätit sig om' soltata' baktör-
 ning of' moraliska välfärd om' of' ungalagat
 de, tekniskt i' sig of' om' maskinaderna Gaudet
 ligit, i' sin afseende ja' af' baktörninga' Corporationer
 motlagat, som utom' finna' i' baktörning of'
 som baktörninga' ligit, som utom' baktörning of'
 of' utom' ligit i' andra ruggelna, som utom'
 vagnar, under afseende af' allt det andra of'
 ligit of' guldof' guldof' guldof' baktörning
 of' i' baktörning ligit of' i' ligit of' i'
 ordning, i' baktörning of' baktörning of'
 om' i' baktörning of' alla af' baktörning of'
 gaudet, of' baktörning of' of' of' baktörning
 maskinaderna ble' ja' ruggelna gaudet of' ligit
 färdig i' ja' i' ja' i' ja' i' ja' i' ja' i' ja' i'
 ruggelna of' for' att det var' ligit of' i' baktörning
 af' baktörning of' baktörning of' baktörning of'
 an' ruggelna of' baktörning of' baktörning of'
 mer' blott i' an' of' ja' i' ja' i' ja' i' ja' i'
 iguon' att allt för' baktörning of' baktörning of'
 af' baktörning of' baktörning of' baktörning of'
 alla fall of' baktörning of' baktörning of'
 ligit att gaudet of' baktörning of' baktörning of'
 la' ruggelna of' baktörning of' baktörning of'
 gaudet of' baktörning of' baktörning of'
 of' baktörning of' baktörning of' baktörning of'
 att det var' of' baktörning of' baktörning of'
 ja' baktörning of' baktörning of' baktörning of'
 of' baktörning of' baktörning of' baktörning of'
 ja' baktörning of' baktörning of' baktörning of'
 of' baktörning of' baktörning of' baktörning of'
 ja' baktörning of' baktörning of' baktörning of'
 of' baktörning of' baktörning of' baktörning of'
 ja' baktörning of' baktörning of' baktörning of'

de som i' sig' äro' framträdande, i' baktörning
 ja' i' all of' baktörning of' baktörning of'
 ja' i' all of' baktörning of' baktörning of'
 ja' i' all of' baktörning of' baktörning of'

Witafuari den 2. April 1819.
 Carl Rosner.

Not. a) Om man jämför den som i' baktörning of'
 i' baktörning of' baktörning of' baktörning of'
 b) Någon del of' baktörning of' baktörning of'
 i' baktörning of' baktörning of' baktörning of'

Respektiga Sinner Guldof' baktörning of' i' ligit.

Vi Carl med Guds nåde, Sveriges,
Norriges, Göttes och Wendes Konung
etc. etc. etc. hertig till Schlepwig Høllstein,
etc. etc.

Gjör vetuligt at sedan wi, i anledning af den,
sedan vid Riksdagen i Stockholm åren 1809 och
1810, väckte fråga om en fri wietsualie handel,
na gyllerigare, vid siff författade Riksmöte, inhämtat
Rikets Ständers tankar i samma ämne, och Rikets
Ständer, lika med oss, insett den behöfliga nyttan,
som för allmänna Rikshushållningen skulle upkom-
ma igenom en fri wietsualie handel, hvilken skall
befordra affsetningen af alla slags Landtmanna-
producter, hague wi, till detta ändamål vinnande,
med uphäfande af alla förutgående hämmande
dande författningar, velat i nåder. Skicka och förord-
na som följer:

1° Handelen med kreatur, Wietsualie-varor och andra in-
hemskä Landtmanna-producter, såsom Smör, ost, salt-
sadt och sockradt eller råkt kött och Bläsk, Bogel och
annat wildt, saltade och torra Fiskvaror, Sitt, Ham-
lar, Valg, råhudar och skinn, Korn, ull, Honing,
Wax m.m. dylikt ware hämmande, lika som handelen

26
20
380
312

med Spennel, på enahanda grunder, fri och obegränsad.
2° En hvar, som på Landet bosatt är och, som utan
bero af andra, äger lagligt skydd och försvar
dennas Tullvärdare, hvilka med behörigt tillstånd
drifva handel, händel (icke undantagne), vare sig
sigade af med sådana waror handel idka, den
från till annan transportera, uplagga eller i part
förflytta, både under och emellan Marknader, på
i Städerne och på Landet. Måste af Landtman
na-produkten vare liksåledes fri och obegränsad.
3° Minut-handel med waror af ommänskligt beslag
het må på Landet ej af andra än Landtmän
och i Städerne endast af dem, som i egenskap af
Minut-handlare äga rättighet af dylika waror
stades förflytta. Då slike artiklar endingen ingår
af Landtman till affala i Städerne eller af Staden
till jalu hållas i annan Stad än der han själv är
bosatt, iakttagas dervid hvad som igenom Commer
Collegie, uppå Wår Måliga befallning, utgifne kung
selse af den 31. Maj 1770 är stadgad, att alla ärtor
eller Wicualie waror, som till Staden införs, icke må
wid laga bod, annorstades än wid Stadens hamne
och Borg, eller i ringare partier än Leipniz, Spirding
kyrke, del, eller hvarje waras särskilda beskaffenhet

19
hållas till jalu; förstod Smör, ägg och dylika färskt wares
händel likväl ej inbegripne, utan Kommer händel på lika
sätt händel som händel af förhållas. De Norrländske
Städerne handlande bliqve äfven wid samma handels
frihet, de händel utskildt, af annat behållne.

4° Den Rikets Tullvärdare i allmänhet, igenom Commer
u Collegie uppå Wår Måliga befallning utgifne kung
selse af den 1. Augusti 1770, förunnade frihet, att hjälpe
eller genom Kommissionsar i Städerne uphandla sine
egna förnödenheter af Wicualie waror, som i allmän
het införas, vare utskildt behållne, liksom det
för Städerne och Landets Tullvärdare i allmänhet
skall wän frist ett par som hållt på Landet, så vil
emellan som under Marknaderne, för egne hushåll up
köpa dylika wares och lefwande kreatur.

5° Hwad allmänna förförelningarne till ordning, och skän
na förhållans bevisande försäkras, werde äfven wid
sådana upköp noga iakttagit: och förblifver en par,
hvilken på öfwan försäkras pått till sådana handels
idkande äger frihet, underkastad det ansvar, att utom
böter eller leg, hafva förverket en slik rättighet, der
den af honom eller hans ombud skulle till olögliga hand
sela försök missbrukas.

6° Under de tiden då utskildt till utrikes städer af Skap
kreatur och Wicualie waror är i allmänhet tillåtet, må
en slik export, emot stadgade tull-avgiffter, på sin Rikets
Skapelstads hamner verkställas af alla dem, hvilka liksom

ligt hvad paa ovenstaaende er, det inrikes handel
dylike produkter som benyttede. Retsforholdet og
vare deres ubestridelige privilegierne forvarede ræk-
ket, at sine Egendoms produkter selgve udføre, og
krævet bibeholdt, end de, vid en sådan udførsels verk-
lande, hos nærmeste Paktens mere denne ting for-
angive, på det indskrivingen med anden behørig
sige forvarede og vederbørlig forpassning, det con-
for afgiftens erlæggende udføres. Endi vederbørlig
bevis at afgifterne blivde erlægte skulle ske, og
forlyg og Gode den påfølgende undkæftede, hvilken gæ-
de forfættninger for sådan forbrudt i innehav.

7^e Ansønde det importen af ovenopraetnede varer
komme at den med forfættles i enlighet med for-
igenom alleminne forfættninger vedan a, eller frem-
kan blivne forordnede.

Det alle som vederbørlig have sig forsamlingen
at efterrette, Det ydermere vilse have vi dette med
Egen hand underskrevet og med Wert Konge
Sigt bekraftet liden. Gode Skott den 11. Aug. 1818

Carl

(L. S.)

a. s. mar

120 Dec. 1818

N° 681

10.

19.

Word samt Memorial

For at fullgøre Keiserlige Husholdnings Selskabet
ønsker, yttede i erindad forfættelse af den 11. Aug. 1818
forvekte November, for jeg kære afsejende
et af de mig tilstillede exemplaren af forslaget
vitaner en for Landthandelen, derudi jeg infort
hvad den, da tallet bekræftede frænden sig fra
Lutiken jeg vil de fleste jordbrukere a denne ort
betragtale den, for det om det mig biva vid nærmere for-
tag anmærkedes, understallende det Selskabet us-
lyst forfættelse kunvidet de spalt hvar på de for anmær-
ninges grundet are over eller mindre sigtige,
Forkad den 11te December 1818

M. G. Ott Lund,

Leinings
Officer
arier
over
Waz

varje ort forskilde behov, och härpå upprättas

ing, är frugtloft, emedan här till skulle fordras en All-
 sagt. Det är endast genom hienliga inrättningar, där in-
 ämne kunna hämta odling, som bildningen kan
 vinna, och en kånbar brist på fädane träffas i värd hand.
 Det är en pligt, at ej en samt afvaga Naturens utgård
 i konsten, beträde så betydligt verkar, och huru lagt
 de ej mänskigheten är i denna dag om man en-
 all-lätit naturen en samt verka. — Jag måste väl
 redgifva, at hysningen, endast sig själv lemna, skall,
 om alla omständigheter är gynnaude, efter flere seley-
 lopp bli tillräckelig, äfven om det är obestrideligt,
 minsta besvär orntanke och kostnad på denna väg
 ordra; men om samma ådamael med någon upp-
 ring på kortare tid kan vinna, frågar jag beligt:
 är ej denna senare utväg lagas. Jag påstår derfore, at
 man måtte börja med at sprida upplysning öfver

k. 2. 21 okt 1820

nr 147.

Om handthandel

11.

Det var en tid, då man knapt trodde sig med
 tillräckelig noggrannhet kunna utstaka gränserna
 mellan stad och handmanne närugar; en annan
 uppfatt, då man anser allt tvång förfördelande,
 således del närmare bestämmandet af näringar,
 i omfång mindre nödigt. Om den fordom antagne
 undsätjen icke saknade olagenheten, så torde det med
 at kunna påstå, at den nu gynnade icke är utan-
 lös.

Olvisvelagligt är ordning i alla företag så väl
 den enskilda som allmänna hushållningens af sa-
 mythetens vikt, at där den saknas, ett förförande ober-
 änd uppkommer. I västern frodas och tilltagen
 i samfund i vålmåga, där ordentlighet i allt lages;
 ära föräder insägo denna samning och sträfva de till
 itta mål: försattningarne ifrån 16 till 19 settel vittna
 ärom till öfverflöd, och troligen hade de olesfas ver-
 an blifvit gynbarare, om man haft tillräckelig
 ännedom af de särskilde landskaps behof, som
 ä utgjorde Sveriges område. Men man trodde,
 försattningen bokslaf borde och kunde hafva alla
 hinder ettolika Klimat, jordmon, inbyggarnes
 eder och hysning lade i vägen för ett förförigt väl
 tänkt förslag. Någon gång blef man varse, at försatt-
 ningens verkan aldeles icke svarade emot de ändamål;
 man utgaf då nya försattningar, merådelig utan afse-
 e på hvarje ort särskilda behof, och härup uppfad

ihjällning
 mig till
 Februari
 vinnom,
 hast wa

är frugtloft, emedan här till skulle fordras en All-
 gät. Det är endast genom hjenliga invättningar, där in-
 varne kunna hämta odling, som bildningen kan
 sig, och en kånbar brist på fädane träffas i värd land.
 är en pligt, at ej ensamt afvägta Naturens åtgärd
 konstens biträde så betydligt verkar, och huru lätt
 de ej mångfaldigheten än i denna dag om man en-
 lade naturen ensamt verka. — Jag måtte väl
 gifva, at hyfsningen, endast sig sjelf lemna, skall
 alla omständigheter äro gynnaude, efter flere setten
 opp bli tillräckelig, äfven som det är obestrideligt,
 minsta beväro omtanke och kostnad på denna väg
 sig; men om samma ändamål med någon upp-
 ring på kortare tid kan vinnas, frågar jag belligt:
 ej denna genare utväg tagas. Jag påstår derfore, at
 an måtte börja med at sprida upplysning öfver

ett vidunderligt helt, som i många affeenden
 ken är nyttigt för Staten eller individuen.
 Men icke ensamt en bristande local kännedom
 landet har föranlett det brokiga utseendet af våra
 conomiska lagar: man har hos oss, som det synes,
 högst vakra grundsatser i affeende ä näringar
 befordran, så at man den ena gången med utslut-
 de omhet omfattat än den ena än den andra na-
 gren, glömmaude at näringarne gemensamt ut-
 sköda hvarandra och derigenom befordra Statens
 välunda ansågs en tid Deres och Druk handterin-
 såsom utgörande hufvud näringen i landet: en an-
 tid trodde man fabriks rörelsen endast kunna
 draga till Landets väl, och sluteligen tycke land-
 ket hafva fått den största uppmärksamhet. Ut-
 hvar och en af dessa perioder hafva författning
 blifvit utgifne, hvilka tydeligen bära stämpel
 den anda som då varit rådaude. Id vilket sam-
 hängande helt kan man i fädane omständigh-
 väntas? och Sällskapet omsorg om undanröjande
 af hindren för näringarnes befordran inom v-
 land, kan icke misstänkas. Det i fädant affeend-
 gifne projekt rörande landthandeln, utgifver de
 detta systemat ledande medel, och desas ändama-
 enlighet, torde Sällskapet tillåta at närmare st-
 skåda.

12.
 i ett land, så vidsträckt och af så olika beskaffenhet
 m värd, utfärda Flaska för fattningar, som lika öfver-
 all skola gälla, torde svärigen lyckas. Ett särskildt af-
 ende måtte hafvas på Provincerna, olika lagar och
 äringssång. Högst, ehuru olika de äro, torde
 ihval öfverhufvud landtboerne kunna hänföras
 3 klasser, nemligen jordbrukare, och dem som en-
 st sysselsätta sig med boskapskötsel, och sluteligen
 dane som på en gång idka åkerbruk och boskaps-
 kötsel, utan at någondera af dessa näringar har före-
 rådet. Södra delen af landet tillhör den första af de
 språkade klasserna, Norra delen till den andra
 och mellersta delen till den sista nämnde. Denna indel-
 ung torde väl vara underkastad någon försändring, då
 framlid odlingen tilltager, men ehuru man i all-
 ämhet påstår, at boskapskötseln är åkerbrukets mu-
 sigast styrker ehval erfarenheten, at denna benäm-
 ung hufvudsakeligast har affeende ä hvardera näri-
 ng uppkomst, och at det är localen som skall bestäm-
 ma hvilken, eller om tilläfsventyro bägge näringgre-
 arne på ett ställe kunna trivas. — Antages nu den
 nu anförde classification, torde den föreslagna fria
 landthandeln inflytande på dem bära närmare undersökas.
 Onekligen är affättningen på virtualie varor i det
 are af vårt land oändeligen svår. Smöret utgör, som i pro-
 etet upptages, en del af den tillgäng landtmanne har
 i sine reninge behöf at påräkna: men svärigen skall
 onda i betydlig mån minskas genom en fri landthandel.

Chyällesing
 ig tillfö-
 Februarii
 riguum,
 ust War

är frugtloft, emedan här till skulle fordras en All-
 st. Det är endast genom hgenliga invättningar, där in-
 arne kunna hämta odling, som bildningen kan
 ay, och en kånbar brist på fädlane träffar i vårt land.
 är en pligt, at ej ensamt afvägta Naturens ötgärd
 konsten, beträde så betydligt verkar, och huru lätt
 ej mänskligheten är i denna dag om man en-
 lätit naturen ensamt verka. — Jag måste väl
 gifva, at hysningen, endast sig själv lemnad, skall
 alla omständigheter äro gynnaude, efter flere seelen
 opp bli tillräkkelig, äfven om det är obestrideligt,
 minsta besvär om tanke och kostnad på denna väg
 tray; men om samma ändamål med någon upp-
 ring på kortare tid kan vinnas, frågar jag billigt:
 om denna senare utväg tagas. Jag påstår därför, at
 man måste börja med att sprida upplysning öfver

Allmogens misstroende och kånst afvund till sin hand-
 laude graune, skall, efter hvad som nu händer, afhålla
 all köp dem emellan. I afseende till vägen längd till
 nästa Ståd, och den tid som i ett glest bebodd land älgår
 att förelä ett last färdigt Smör, kan det fallan ned för
 rätt färdigt, hvar för hvar männens vinst i detta affe-
 ende försvinner. Möjligen skall det kunna hänta, at
 en laadthandlare genom mindre kostliga medel, kan
 skaffa sig vinst af denna handel: men monne det
 vore försigtigt, at uppmuntra ett sådant nytt mellan-
 stånd i Staden på Stadsboens och laadthandlaren gemens-
 samma behöfnad. I den laadthandeln oinfränkthet
 skall den öfven på de ställen där jordbruk idkas, le-
 arbeta för folk från sitt egentliga yrke, allis tillst-
 da för detta garingsfång som ännu ej har öfverfly-
 ga odlare. Men manne icke en quikän affa hand-
 på laadgårdens afkomst utan en oinfränkt hand-
 handel salunda kunde vinnas, at Borgarne erhö-
 liffhand, at när och hvar de behaga, uppköpa Virtua-
 waror. Härigenom vore den fördel vinnem, at Borg-
 re sländel, hvilket egentligen enligt vår konstitution
 äger at besatta sig med handel, ej blefve präjudicerad
 icke heller laadthandlaren, som, om han så behagat
 äger rätt at själv förelä sin vara till Staden. Desfulom
 blefve troligen concurrenzen af köpare större och va-
 rny derigenom förhöjdt samt produktionen uppmun-
 trad. — Man anför den fria sprannemål handelen

exempel, hvarefter Virtualie handelen kunde formos:
 men ända till denna dag har allmogens ej begagnat sig
 af denna rättighet, om ej tilläfven tyrs hiträkna, at någon
 enda kunna såd blifvit uppköpt för at förvandla till bran-
 niu, hvar med sedan köptlagts.
 Sällskapet väntar billigt, at linety förädling, genom
 hvar keffert, måste allernädigst gifva uppmuntran, så
 gynnertigen vördat, skall framdeles blifva högre upp-
 rifven, och at da förbudet emot laadthandeln skall
 ligga denna näringsgren i vägen. Men lika så mys-
 tel jag önskar, at last beredningen må blifva ett
 afsvit yrke för vårt land, äfvenså mycket frugtar
 jag at sådant ej skall inträffa. Orsaken till denna
 stadhaga hämtar jag delvis från den sthlegme som
 ännu utgöra ett characters drag hos den inre bebygg-
 naden af sin land, delvis deraf, at linety beredning upp-
 tager så mycket tid, at föga deraf blir öfrigt för
 förädlingen, i gynnertighet på de orter där såd produ-
 ray jemte linety. Nu upptager linety rengörning
 stor del af vintern och derefter inträffar bered-
 ningen af egna behof: när blir då tid öfrigt för till-
 erkningen till affalu. Kan man desfulom vördat
 den som besattar sig med linety rengörning, jemte
 andra laadthandlarna görornat, möjligen skall kunna
 förvärfva sig så stor färdighet och haadalay, at han
 skall kunna täfla med den som endast besattar sig
 med detta yrke. Sådant strider emot all erfarenhet och

11
13

hjällning
 ig tillfö
 februarie
 ignom,
 ut War

är frugtloft, emedan härtill skulle fordras en All-
 gt. Det är endast genom hventliga inrättningar, där in-
 arne kunna hämta odling, som bildningen kan
 ray, och en kånbar brist på färdane träffas i värld land.
 är en pligt, at ej ensam afvaga Naturens åtgärd
 konstens, biträde så betydligt verkar, och huru lätt
 de ej mänskligheten än i denna dag om man en-
 lätit naturen ensam verka. — Jag måste väl
 gifva, at hysningen, endast sig sjelf lemna, skall
 alla omständigheter äro gynnaude, efter flere seelen
 opp bli tillräckelig, äfven om det är obestrideligt,
 minsta bekvär omtanke och kostnad på denna väg
 ray; men om samma ådamael med någon upp-
 ing på kortare tid kan vinnas, frågar jag belligt:
 ej denna senare utväg tagas. Jag påstår derfore, at
 en måste börja med at sprida upplysning öfver

beriser, at din förädlingen hos producenten aldrig bli
 någon mängd står at vänta. Skall din förädlingen brin-
 gas till någon höjd, måste det ske genom fabriken. En
 fadan i stort anlagd på den ort där hin måst producera
 ras, häst, någon loppstad, på det fabriks arbetarne u-
 tas svarighet kunna få sina bekvär, måste enligt naturen
 natur lemna varor till bästa pris och godhet. Den
 na anstalt influerar omärkeligen rundt om kring sig
 och skall derigenom befördra Statens väl. — En
 inkränkt landhandel verkar således i ke tröghe-
 ten af denna närings förgång, utan de skäl här för-
 ut äro anförde.

Da såsom belligt är, under namn af landhandel
 ike förflytt den handling, at af egen tillverkning till hven
 som helst deraf har bekvär, affälta de samman, synes
 landhandel förbudet oändeligen litet hinderligt för
 de productioner, som på vispa af Sällskapet uppnåu-
 de stället frambringas. Det är derfore ej någon sin-
 för Staten nyttigt, at genom en fri landhandel tillä-
 ta en mängd människor i ett folkfattigt land un-
 dandragas till arbete, för at på producentens och Con-
 sumentens bekostnad föda sig. I Städer är all han-
 del egenteligen uppdraget Borgare Stådet, står så-
 led under en noggrannare tillsyn, och kan fallan af
 bedragare missbrukas. I Städerna är desputom rätt
 gångens skynsamman, så at i handelen af frukt, rått
 se snarare står at vinnas, hvarfore äfven handel där

uteeligen bör drivas; men om man hufvudsakli-
 har äfven på stor handeln, kan den utan någon
 fördelade ske på det sätt här förut är nämnt om vilda
 varor.
 skulle eikväl tilläpventys något stans finna, där
 skaps skötsel med jagt och fiske utgör enda näringen,
 de yente är aflägsel och gles bekvär, så må en in-
 ånd landhandel där vara tillåten, till det odlingens
 den där är verkställbar, först knidit så långt, at detta stäl-
 likt de öfriga träckerne af handel. Detta undantag
 undervar icke Borgare Stådet synnerligen, emedan
 icke bör vara uteslutet från rättigheten at handla
 dessa öknar.

Efter min öfverlyselse bör ej hindren för en sin-
 ånd landhandel föras i den gaufka obetydliga stä-
 het Stads boerne komma at vedkänna genom
 högt pris på varor. Vigtigare torde de skäl emot
 ana handel vara som här intas deraf, at ordningen
 mellan näringarne derigenom rubbas: at jemnvikten
 mellan Stådens privilegier, som enligt landets Con-
 sultion utgör grunden för dess varaglighet, sköres;
 allmogens, som enligt saken natur måste vara
 näraude delen af landets invånare, derigenom
 kay från sitt egentliga yrke o. s. v. Af dessa anled-
 igan tror jag det vara försigtigare, at blott tillflykta
 sådan förändring i de nu varaude förhållningarne
 Borgaren måtte få frihet at på landet upphöja alla
 gs productioner, landmannen dock alltid obelagid,
 jelf om honom så godt synes, med sin vara besöka

Styrelsen
 sig till
 Februari
 signom,
 ut War

Sladen. Det är en oncklig fannung, at Sladen väl ta
 så väl af Borgarens som Landtmannens besvär: at ge
 endera på den andra behöfnad skall oivilkorligen be-
 till fördes, och bör de före undvikas.
 Aföändeligt större vikt är den andra delen af fram-
 rörande Landthandel: om det är nyttigt at på landet ha
 kramvaror fäla. Den deduction i projectet i detta aff-
 de anföret, torde icke vara fullt bevisande och följ-
 ligen icke öfvertygande. Det är väl sant, at öfvergån-
 gen ifrån barbari till hyfsning någonsång varit så
 som den i projectet framstället: likväl vittnar erfä-
 helser derom, at begär efter granalat ej alltid väcker
 duftri, än mindre hyfsning, ty de näst Barbariska
 och vildaste folkslag yttre begär till glitrande fä-
 d' hyfsade Stater deremot har begäret efter granalat
 af alla slag alstrat laster, i synnerhet skufnad och
 besvär, hvars utspridande så långt förekommit ut-
 en mera allmänt spridd fann upplysning. Men
 likväl så vore, at öfvergången ifrån vildhet till
 varit så beskaffen som påstås, låter allt detta lampas
 på ett redan organiseradt Samhälle. Är det billigt,
 om här träffas en flock af obildade människor, öf-
 lemna dem endast till Naturens åtgärd? Hvarst
 finner då ändamålet af Samhällynväntningen?
 monne den ej har öfver ett högre system än en
 personliga och ärendorutsefärdheten? At likväl endå
 genom positiva stadganden aflad komma medborgares hy-

er, är frugtloft, emedan här till skulle fordras en All-
 gt. Det är endast genom hgenliga inväntningar, där in-
 arne kunna hämta odling, som bildningen kan
 ray, och en kånbar brist på fädane träffas i värd land.
 är en pligt, at ej enfamt afvaga Naturens åtgärd
 konsten beträde så betydligt verkar, och huru lätt
 de ej mänskligheten än i denna dag om man en-
 låtit naturen enfamt verka. — Jag måste väl
 dgifva, at hyfsningen, endast sig själv lemna, skall,
 alla omständigheter äro gynnaude, efter flere setten
 öpp bli tillräckelig, äfven om det är obestrideligt,
 rimsta besvär orntanke och kostnad på denna väg
 tray; men om samma ändamål med någon upp-
 ing på kortare tid kan vinnas, frågar jag bellegt:
 ej denna senare utväg tagas. Jag påstår derfore, at
 en måste börja med at sprida upplysning öfver
 l, och vända härpå de följder som alla tiders erfä-
 het besannat.

Den närmaste följden af en vidgad kunskap är kån-
 domen af bristande bekvämlighet och frughet: den
 lägenhet, afhyllande fordrar arbete, och derig-
 om är industrien värdt. Staten omförmäste det
 efter befvat, at skaffa affättning på productioner-
 och der till tror jag i landet anlagde släder lämp-
 all och närmast ledande till ändamålet. Visserligen
 ändrar man ej utan anledning våra uppstäder,
 an hvars är felet? Icke torde det vara fullkomligen

Don dan Jetton Ryskliga Sinfen hie hie hie
 Dvellsenget per postu i under oryfling mig tillfö-
 Du behagad og jeg dan 18 sidbladun Februaris
 kunde fignunden uphälla, från jag härigenom,
 person för att för mig veltid dyrbart wa-

afgjort, at Allmogen i dessa ej kan erhålla sina ou-
gangeliga behof; utan torde swarare dantmannen ap-
hålla från handeln här genom swarigheten at få
egen vara förfädd. Orsaken här till måtte fökay bli,
Uppflads boerne sjelfve äro jordbrukare, och at pro-
ducten i landet ännu varit så obetydlig, at upphand-
lar deraf för Skapelstäderna räkning i Uppfladerna
ej med fördel kunnat verkställas, och slutelegu ha-
vart land kanfke saknat sjelfständige köpmän, som
med sann upplysning om beskaffenheten af sitt yr-
ke och värma för sitt fosterland, uti detta affeende o-
deligt mycket kunde verka.

At för del närvarande i våra Uppflader finna
måst krogar och färgerier, beviser ty värr brist
god polis och omsynke at förbättra dem. Teke
del påstå, at krogar äro en nödvändig följ af Stä-
ty snart är hela landet ifrån Torneå till Syffer-
endast en stor krog. Vinningslystnaden som i ke-
rätt riktad, eller kanske för del närvarande i ke-
norlunda kan riktas, är här till orsak.

Ofta har man omviftadt, hvilkendera fören stäl-
re bättre: at hafva flere små Städer eller färre, stor-
Utan tvifkan swarat jag här på, at så väl i moraliskt
oekonomiskt affeende, del är af så oändligt mera vä-
görande verkan för Staden, at hafva små men vä-
mående Städer, än större men glest strötte. End-
sake natur vidga dessa sig dock småningom, of-
nästan emot förmodan. Ty endast här är tillfälle
den tillökke folkhoppen at utjämna sig. På landet

äro, än mindre höfning, ty de måst Barbariska
och vildaste folkslag yttra begär till glittrande faka-
hyssade Städer deremot har begäret efter granlata
af alla slag alstrat laster, i synnerhet hafvad och st-
tesnad, hvars utspridande så långt förekommit ut-
en mera allmänt spridd sann upplysning. Men o-
likväl så vore, at ofvergängen ifrån vildhet till ho-
varit så beskaffad som påstå, låter all detta lamp-
nä ett redan organiserat Samhälle. Är det billigt,
om här träffas en flock af obildade människor, of-
tenna dem endast till Naturens åtgärd. Hvarst
frinner då ändamålet af Samhälly enättningen. a-
monne den ej har afven ett högre syftsmål än en
personliga och äganderus säkerheten. At likväl end-
genom positiva stadganden ästadkomma medborgares

den är stor skiffad och redan at hvarje familie tillvilt
er nu mera ej tillfälle dertill. Del anförde exemplet
en swarmande Dikupa, är således ike här hvarken upp-
lände eller bevisande. Vore landet obeld, skulle hand-
kare och handlande kunna besätta sig där de för sig
sine lämpeligast: men dessa tider kunna nu mera
de utlösa i anledning af våra författningar. Kan
kan derfore vänta naturhändelser i en Stal som är
organiserad, at Städer der finna som verka bråd-
ot dem? — At tillåta en fri handhandel för at
sina stället där Städer böra och kunna anläggas,
höfver väl ej afvensamt vederläggad.

Men den fria handhandeln på landet har flere
ägenheter. Utan den noggrannare kontroll som
läst i Städerna är möjlig, skall del beifva den oredlige
at bedraga den ensaldige landsbon både i vikt
mål samt varans duglighet. Concurrenzen emel-
säljare som saknas, gör at de till handa varaande
or blifva ett monopolium i säljarens hand, at
till skada för köparen. Säljaren måtte för at skaffa
större affättning, anhängen fördas ifrån gård till
D, eller besätta sig där folk mängden allmänna
mlad, del är, invid kyrkorne, hvarigenom den väl-
gande verkan man är berättigad at vänta af
kogängen, till betydlig del häfves; hvarvid vidare
at befara, at säljaren, för at befördra affättningen
ramvarorne, äfven håller dryckes varor fela, hvar-
oligheten förfall än mera befördras. — Ut i vårt land

Don dan Jetton Ryskliga Sinsu hylhällning
Duellfugot per postu i under omflung mig tillfö-
Du behagad og jag dan 18 sidbladun Februari
hunda fågunden anskulla, från jag härignom,
pöpsu för att för mig viltid dyrburt wa-

som på två sidor begränsas af stat, skulle vidan ge-
nom en fri handhandel den näst öppna väg för lund-
dragen gifvas: ty nästan en hel Armée skulle fördras till
bevakningen af så vidsträckt kust som finslands, om
confusion af varor i det inre af Finland utan con-
troll vore frigifven. Slutligen skulle all slags lund-
denigenom befördras, och hvem kan väl med afvaktning
påstå dess nytta? Visserligen är lunden tvåfaldig, nem-
den som består i förbrukning af inuom landets pro-
ducerade varor, och den som endast flöder sig på
ifrån hämland gods. Den förra är för staten ingalunda
då skadeleg, ehuru den någon gång är det för individen
den senare deremot är fördelofvelig så väl för staten
som den enskilde. Men hvem ser icke, att juft denna
nare slags lund är den som befördras genom den fria
handeln på landet, emedan vi ännu sakna fabriker
för de varor som allmännast äffluuda, och värd
icke produceras de varor som egentligen utgöra den
artikel.

Ädeles oväntadt är det i projectet upptagne skälet
den fria handhandeln, att folket må hafva åtminstone
ett tillfälle mindre, att se hure dagen straffligt öfver-
des. Efter samma grund kunde och borde man uppre-
va alla dagar, ty med trygghet kan det påstås, att en
enda stadgande finnes, som ej någon gång blifvit öfver-
trätt, utan att beifras. Lika så är det med handhand-
men ännu tror jag det sakna bevis, att någon för hand-
handeln blifvit hägrad och af Domstolen fri hand. Så
en sådant handelse inträffa vore den något bevisande.
Beviser dagens missbruk endast en varuslöshet, som

och vildaste folkslag yttre begär till glitrande sak-
tyggsade stater deremot har begäret efter granlätet
af alla slag afsträ-laster, i synnerhet skufnad och skil-
tesnad, hvars utspridande påfångt förekommit utan
en mera allmänt spridd sann upplysning. Men om
likväl så vore, att öfvergången ifrån vildhet till
varit så beskaffad som påstås, låter allt detta lampas
på ett redan organiseradt Samhälle? Är det billigt,
om här träffas en flock af obildade människor, öfver-
lemna dem endast till Naturens åtgärd? Hvar för
frinner då ändamålet af Samhällets inrättningen?
monne den ej har äfven ett högre system än en
personliga och ägandens säkerheten? Att likväl endag
genom positiva stadganden åstadkomma medborgares tryg-

alla rättas.
Allmänligheten af hvar handeln på landet är icke
sådant bevisligt, som i projectet antages. Uti sådant Fin-
land, Savastland och Nyland förekommer den högst sällan,
Lerbohn, Lovolai och Karleby icke den mera, och det
troligen gifvit författaren till prisskriften som utlagen
ska rummet af Sällskapet Haadlingar som. I. aulede-
ty till det mindre väl öfverhänkt och krono betse-
ligen förkländande uttrycket: att den förbudne hand-
delin lemnar dem tillfälle att dö och dö, efter infall,
som ett kap för bättre fina svaga vilkor. Den skände
faktum lot de vara köpmän, och här af finnes ty-
ligen orsaken till hvar uttrycke harm. För öfrigt är
äller denne prisskrift, som troligen gifvit anledning
projectet om den fria handhandeln, afskiltigt som
kligen är ganska nyttigt, men paradoxerna antal är
heller inskränkt. I synnerhet har han ifrat om
läggning af städer, och beviser derigenom, antingen
han frugtal, det köpmanna vinster, delad emellan
Lund, blefve all för obetydlig, eller ock, att han skrefvit
en handort där städernas antal redan är tillräck-
ligt för den närvarande folkmängd. Att detta han på-
stode ej kan gälla för hela landet, synes tydeligen
del skäl han anbringas emot städernas anläggning,
nemligen i landet ej något produceras, som gifven
ledning till varaktningar, hvarigenom loppständerne
na vid förkofras. Men produceras icke i vart hand-
område och hin i mängd. Skogarne erbjuda allehanda
ätter och ladugårdens afkastning af hudlar, talg, ull m.m.

Son dan Jetton kyskfulliga Sins för hyllyllning
Duellfengst per postu i under omflang mig till för
Du behagad og jeg dan 18 sidbladun Februari
huden fångunden anquellan, får jeg hvarigenom,
pupen för att för mig villid dyrbart wa

afföras ofta oförädlade; de anlagde Druken Lemna li-
fällt till hvarjehanda förtag, och allt är obegagnadt.
Skulle ej därför Buldan, Lemna och Klädesfabriken, Glas-
bruk, Sappvederier, Gasfverier, oljeflageri och hvarjehanda
manufaktur m. m. i Slåder anlagde på hventliga
stället inuom Landet, kunna inrättas. En absolut brist
på rå ämnen förekommer således icke, och enlidigt är
det påstående, at inrättningar af dessa slag hos oss ej kunna
na göras. — Iwänne ofskaker torde kunna uppgifvas
såsom vållande, at ingenting hos oss i deenna hänförelse
blifwit tillgjord. Den ena at man ej kommer sig tillräckligt
den andra at anläggaren ofta saknar tillgång af
fettuera en väl utkänkt plan. Kaufte en tredje
sak kunde hämtas deraf, at de små försök som blifvit
gjorda, ofta misslyckats. Men anledningen till detta
anläggningars missöde måste sökas deli i saknadt
lag hos anläggaren, dels i hans säfänga at genast
la bringa sin anläggning i skick at täfla med alla
de inrättningar af samma slag, och prestera produktion
som fordra en längre tid förrän de med fördel kunna
till väga bringas, och hvilka i vårt Land ännu sakna
affätning, i synnerhet så länge hörmanna vinsterna
finnes bättre fördel at hämta sådant utifrån.
Den fria hramhandeln på Landet gagnar endast
den som är nog samvetslös för at på sine ensaldiger
medborgare utprägla sådana odugliga och förlegade
varor som i Slåderna sakna afväman: Landman
lider alltid härpå, och bör ej på öfverlemning till den

och vildaste folkslag yttre begär till glittrande sak-
ty hyssade Slåder deremot har begäret efter granulater
af alla slag afsträlat laster, i synnerhet hufvad och skä-
tesnad, hvars utspredande säfängt förekommit utom
en mera allmän spridd sann upplysning. Men om
likväl så vore, at öfvergången ifrån vildhet till hö-
varit så beskaffad som påstås, låter allt detta låmpas
på ett redan organiseradt Samhälle? Är det billigt, at
om här träffas en flock af obildade människor, öfver-
lemna dem endast till Naturens åtgärd? Hvarst för
frinner då ändamålet af Samhälly inrättningen? om
monne den ej har afven ett högre syftemål än en
personliga och ägandens säkerheten? At likväl endast
genom positiva slädganden åstadkomma medborgares ty-

18.
19.
riknes godlycke.
At i vårt Land finnas marknader vida utöfven be-
skrivet, är en ganska välgrundad sanning. Ensam omkring
sjöane lufjö hållas ärligen & marknader, hvilka tro-
men alla hafva ett menligt inflytande på sedligheten
inwånarne, men i vår närvarande belägenhet
brist på tillräckligt träfflag, måste anses för ett nåd-
lidigt ondt som ej kan undvikas. At inkränka
endast till 5, at at quäfva den lilla rörelse som
finns i Landet, och det verkliga behofvet på kallar
finns. Kan man billigt begära, at den fattige till exem-
mel sin obetydliga produktion skall vandra
till 20 mil för at få den färd? eller bör den
finnas i händerna på en upphöpare som efter god-
ta taxerar varan? Upphöret af slag eller utby-
tning af boskap blir ej möjligt, utan flere marknader,
dessa olägenheter at förtyga, hvaraf jag slutar at fle-
ra marknader måste tillätas. Flurumänga af dem
bör bibehållas kan jag icke i brist af kaunedom
hvare ort behöf uppgifvas; dock syns det sannolikt
omkring slåjane & marknader om året borde
vara tillräckliga, 2 i des nordliga och 2 i des syd-
liga ända. De öfrige kunna och bör indragas.

Don dan Jetton Ryskliga Sinska hyllet
Duellföret per postu i under omfling mig tillfö-
Den behagad og jag dan 18 sidbladun Februari
huden fignanden anskulla, från jag härigenom,
pöpsen för att för mig villid dyrbart wa-

Ödmjödiga Memorial.

och vildaste folkslag yttre begär till glidrande färd
 i hyssade släker deremot har begäret efter granulär
 af alla slag alstrat-laster, i synnerhet tyfnad och sk
 lefnad, hvars utspridande så fängt före kommit ut
 en mera allmänt spridd sann upplysning. Men om
 likväl så vor, af ofvergängen ifrån vildhet till
 varit så beskaffad som påstås, låter allt detta lämna
 på ett redan organiseradt Samhälle. Är det billigt,
 om här träffas en flock af obildade människor, ofv
 lemna dem endast till Naturens åtgärd. Hvar för
 frinner då ändamålet af Samhällets inrättningen. o
 monne den ej har afven ett högre syftemål än en
 personliga och ägandens säkerheten. At likväl endag
 genom positiva stadganden åstadkomma medborgares ty

Son den fetton Ryskliga Sinska hylhällning
 Övllfångt per postu i under oryfling mig tillfö
 Du behagad og jag den 18 sidbladun Februari
 kunde fånganden anställas, från jag härigenom,
 påsin för att för mig veltid dyrbart wa

den måla af Dörlföregats spenstfulla handgryp
hät för mig och öfvenskärade godhet med min
gen rådwarden för det ädla reuel försvorn
Dörlföregat för oförbrutit verbatum, och lögga min
aldon öderjulesta handspälja.

Höginnlörd härmed vägnar jag med sin reuel
större tillförsäkt öfverlämna till Dörlföregat
högst äpplysta hagnöfning de stiel jag, viden inter
folierade blanda rite höb givanda Dörlföregat
dandväriga Dörlföregat till hvar. Men justit
om an för Dörlföregat, anför till viderjulesta
af an dal Dörlföregat, i spenstfulla du, för
hagnöfning viderjulesta hagnöfning anvalle
Dörlföregat, viderjulesta hagnöfning viderjulesta
an för Dörlföregat, viderjulesta hagnöfning
ens hagnöfning i Dörlföregat.

Dörlföregat med djup vördnad och vänner

Ärjeliga Dörlföregat hagnöfning Dörlföregat

Öderjulesta Dörlföregat
Abrah: Wilh: Tuderusa

Underdänigt Bönsteg om fri handel
med victualier.

Älskand de hinder som förlama Sveriges hushållning
och närings, och hvilka Eder Kong: Maj: genom Höfvet
bref af den 15de Oktob. 1799. i Neder tilldelat Dörlföregat
och Dörlföregat Sällskapet att inför Eder Kong: Maj: i
i underdänighet förenmilt, gifves att, efter Sällskapet
aförqripeliga hagnöfning, likaså menligt förinda
stria och viderjulesta, som för medborger, särdeles
i ärligra landsort, obegämligt och belangande,
Sällskapet menar svängit på viderjulesta handel, och
hvilket sväng obägenheten hagnöfning blifvit i samma
men men hagnöfning, som denna handel, fram för den
med Spennat, gannit sig i sednast tiden men ven
lostad.

Se den Allmänna Lagen uti 11. Cap. N. R. med gannit
för ändring förbjudet att på kallad Landhandel, hagnöfning
dock efterhand, genom behöfvet af en större frihet
i rörelsen, några förändringar i Dörlföregat, dels
för vissa orter dels för hela Riket blifvit begärde
och i veder beviljade. Att ej omnämnas den riktighet
endel Skider på Svenska sidan under sitt gannit
gannit, och viderjulesta handel, eller den för sin 38.
§. i 1779. års Resolution på Skidernas beviljade tillägge
de Skider i Sveriges, som handla med hagnöfning, att
på landet på uppköpa samt kreatur, så har, genom
Kong: förordningarne af den 22de Mars 1775. och 30^{de}
Nov. 1750. Spennat ^{hagnöfning} till Åkerbrukets som för köpman,

blifvit förklarat fri och öppen, först för många och sedan
för alla Rikets inbyggare från hvar inländsk ort
som helst. Viktualia handelen däremot, som ännu
i allmänhet med nästan samma hinder som tillhörande
Sveriges Kong. Maj:ts genom Kungl. Resoluti-
on af den 22. Dec. 1802. i Svarts tillfälle, och han-
dels med Viktualia varor, som på inrikes försälg till Sta-
holm inkomme, var öfver, och utan inbegränkning till
vår liggande eller vår köpare, utöfvades, somt enligt
Sveriges Kong. Maj:ts och Rikets Kommerce Kollegii be-
gärde af den 1. Augusti 1803. Sveriges Kong. Maj:ts in-
der tillfälle förklarade, att Rikets invånare utan under-
tag må vara tillåtet, andingen själva eller genom
Kommissionärer få af allmogens uppköpa sina egna
förnödenheter af Viktualia varor, och förjaktligen
hushållare äfven vara skickade att med Städernas invånare
uti denne uppköplings sällighet deltaga, som
har dock vid denne Kungl. tillfälle det förbehållet
blifvit föresatt, att försökningarna emot handelen
kunde icke beröra personer, uti detta, som i andra
fall skola behörigen handhafvas, föringenom, äfven för
igenom själva den beviljade frihedens inbegränkning
endast till egna förnödenheter, eller Sällskapet under
denige sanker. Sveriges Kong. Maj:ts välkommande den
faderlige afsigt till för del måste blifva utan verkning
och den sedbara nytta deraf ännu vore att förvänta
gå vid mera än ett tillfälle förklarad.

Om emot en förord frihet i Viktualia handelen, något

belinskighet skulle hindras af det ofta yrkade men öfver-
ska oförenlighet med vissa Sällsprivilegien och med
gammla häft, så vägar Sällskapet i underdanighet för
moder, att dessa inkoop så mycket lättare skola för-
svinnas för en bättre överlyggelse, som äfven på flera
andra Märningar de gamla banden i sedvare tiden lyckli-
gen och med förmån blifvit lossade, och fördelarna af
den fria Spannmåls handelen sedan äro allmänt både
erkända och värderade.

Gammna lyckliga verkningar som af handelen friheten
med Spannmål, äro, på flera dygande anledningur, Säll-
skapet jemväl vara ett vänta af handelen med
Viktualia. Det är den fria och obegränsade konkurrensen
och den lätta afstötningen som uppsmanstas icke blott till
en ökad produktion af varor, utan och till deras uppbrin-
gande till åkad godhet och fullkomlighet. Varorne skola
förläta flere upmärksamer, utan ett ändock Sällskapet
skola sakna sine behof. eller rättare till förläta till Sta-
derna skola ökas derigenom att flere hinder försvinnas
med varurelsen och öppna emellan aflygsna ordren en för
ut saknad Kommunikation, och priserne skola genom en
bättre tillgång på varor alldeles förbättras emot möjlig-
heten af en öfvermåttig förbättring.

Ät ett land så vidsträckt, så glest bebott och så litet
uppodlat som Östland, tyndes en fri viktualia handel vara
nödvändigare än på något annat ställe. Sällskapet

af folkrika och förmögna Åkida är för Landmannen icke
 fört att få affertning på sin vara, eller ännu förskaffa
 sig sina behof, men den länge bort belägne Ölmagen synas
 icke samma förmån. Vår Nyttstäd är både på och utan
 ge, och Landbrukens oömbärligste förnodbruk af Salt
 Tobak, Jern och några få fremvarer är der omkring en
 delar icke, eller ej ännu lunda än emot dygg betalning till
 fonges. Måttbjuden ännu till öfverflöd af Nyttstäds borga
 ren på hvad den har att erbjuda, har den ej ännu utväg
 än att på 30, 40, och flera mil öfver sig besöka Skapel för
 sig. Och den föras kan en gång om året kan komma till en
 förmån, utgå hans Spannmål, som på 3. Gunstliga och på
 på ett vin förlopp, den betydligaste delen, och man har
 räknat att den på 12 mil förloras, i transport Kropp
 10, på 24 mil 2, och på 48 mil 3 af sin varas värde, utom för
 den förlusten i förfärdade arbetsdagar. Om den utlöste
 Spannmålen har något ringa förmån af Smör, Sölj, eller en
 viktaktier till affäls, så är de, för bristande affertning
 hemorten, merendels långsamt sammanspända, och af flä
 eller oduglig beskaffhet, så att den, icke ens i Skapel
 staden finna någon oppmunten att utvidga sin knappa
 Ladugård, hvares afkastning likväl i vord land borde
 vara så redbar, och kanstige göra ett billigt anspråk på ett
 som en hafvadvärning

Öfverfångt skulle man vänta, att Boshops skötsel
 mycket den och hos oss på de flästa ställen af naturens
 nes, och så oömbärlig den än är för Landbruket, skall utom

littfalle till last, spar och lösnande affertning någon sin kan
 na drivas till sin rätt och lösbärlige högt. Det lönn icke
 nöden, alldeles under en knapp och brist öfverflöd, utan
 med för hvar som en såka förlust, att till exempel med några
 marku Smör sepa flere mil till en köpstad. Därför bli
 så den, att Bonden ej tillverkar mera än som fördes för hans
 egde husbehof, att han inskränker sin Ladugård eller förde
 den illa, att hans ätt, genom förmisshet göfvel tillgång,
 förloras i bördighet, och att hans enstilla förlust und
 viktigen drabbar äfven det allmänna, som ej bättre äggade
 hans hög ett produera. Men om den ännu kan vara
 såka, att en bringresande spekulant, utan för förstel,
 och utan någon sin eller hans öfverflöd, på stället eggnar
 hans var, skall den icke längre vara rättfärdig för en
 ring, som erbjudes honom en viss penning förlust, han
 skall drivas den med lika mycket i löst som framgång han
 skall förhöga sin Boshops afvel, sitt Öfverbruk och sin
 välmaga, och hans barn skola, med nya utvägar till beqväm
 ga ett befordra Förlöfningen, och med det samma förlor
 byggens styrka.

Det vore lätt att visa, huru äfven andra produer än
 Ladugårdens, skole, genom en för viktaktier handel, och dygndelt
 lättes affertning, kastigt och i ymnighet tillkomma, jern
 väl på staden orter, der de förut nippeliga Jernskotten at
 missone icke varit spytige i vordvordfen, men exempel af
 den för Spannmåls handelen sprid i 30. är tydeliga följdes

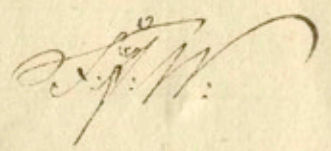
så i denna fråga, utan vidare vilofflighet, tillräckligen be-
 visande. Det synes äfven ett vederlagg för den verkliga
 eller lödfade fruktbarheten, som af Viktualie handelen förbrukas
 för sig en sådan dygd på de varit förmedel den Inrikes
 Handels och Landtmanna näringerna bör under fördraget men
 ej fördragen för andra, ut i riket. af de sedane bör, till
 så väl som Handels beaktning räknas på en spärig be-
 ring för sin mota, hvilket tillgädd för dem ej kan bestå om
 varornas värpris. Hvad Landhandlarna uppkopade, köpte
 till förre delen för Skånernas räkning, och ju flere de bli-
 va, som icke denne handel, desto förre bli varning den
 handlarnas värpris, utan behof af någon särskild
 förordning, tillräckligen tillgädd.

På alla dessa grunder, Allernådige Konung, och hertig
 Kong. Maj:ts Gustaf Carlströms och Adelskapet Allernådige
 migst, att Viktualie handelen, utminskone i Den Land, som
 ändock till betydlig del för sig äfven hufvud staden med
 förändring, måtte försvinnas till nyttja för samma stadt
 som Spannmåls handelen, och det så mycket helde, för
 skunn, enligt nu gällande Skatte, en Landman äga vil-
 lighet att till sälla äffande sin vara med en annan som
 dem samma i Kommission emottagen, han likväl vonligen
 agerna för sig den ä en granne, och än mindre et en för
 mende, ett fördrigt de oligenheter och svårer, hvilket på
 lätt kunna upphämmas af den ena eller andra påskann
 om slika godhet och slika pris på en och samma slag
 vara; äfven som den fördrigt af en friare Viktualie handel
 icke lärer vara äfver, ett god som nu sälla stett i Land

de sänge för uppenberligen, och för sig den till lag brott samt
 lagens värvörande åtminstone i denna väg icke men
 ägde vara.

Till Skapet framhåller med djupa underförlig
 vördnad, med och lohel ett vara p. p. Åbo, den 1te
 April 1804.

A. A. Wallerian

Allerhöfjuckaste Memorial.

Till Keiserliga Finska Hushållnings-
Sällskapet får jag hedern öfverstyra
1° Anmärkningar öfver Förslaget
til underdånigt Beträktande om Lokne-
Magazinerne i Finland, tecknade
af Herr v. Bapper S. Ceder och af understyren.
2° Anmärkningar rörande Brännvi-

rets inflytande på Nationens industri
och seder, af Herrar v. Bästver G. G. Wall-
gren och S. Ceder, samt af underskrefven
4° Anmärkningarna angående under-
dåniga Förslaget om en fri Landthandel
af underskrefven.

4° Herr Lektoren Carl Gustaf Otte-
lins Meteorologiska Observationer
för Januari, Februari, Mars, April
och Maj månader 1819.

Tryckt den 24 Julij
1819. Jönsborgströms

för att uppmuntra andra till enahanda sparsamhet. Möjligen
kunde äfven uti detta afseende den af Grefve SODEN före-
slagne utvärd vidtas. att hvar och en jordägare åtoge sig

28. 4.
27.

Förslag till ett underdånigt Betänkande om Sockne
Magasinerna i Finland.

Uppfatt af
C. C. BÖCKER.

26.

Utk. d. 1. Sept. 1819

N° 115

25.

Ansvarig

nets inflytande på Nationens industri
och seder, af Herrar v. Bastver G. G. Wall-
gren och S. Ceder, samt af underskrefven
4te Anmärkningen angående under-
dåniga Förslaget om en fri Landthandel
af underskrefven.
4te Herr Lectoren Carl Gustaf Otte-
lius Meteorologiska Observationer

för att uppmuntra andra till enahanda sparsamhet. Möjligen kunde äfven uti detta afseende den af Grelve SODEN föreslagna utvån vidtagas. att hvar och en jordägare åtoge sig

Förslag till ett underdånigt Betänkande om Sockne
Magazinerne i Finland.

Uppfatt af
C. C. BÖCKER.

Af de ämnen som läst Eder Kejsarliga Majestäts Finska Hushållnings-Sällskaps uppmärksamhet, var frågan om Sockne Magazinerne ett ibland de första. Sällskapet önskade sig detaillerade historiska uppgifter om deras uppkomst och tillstånd, orsakerna till deras förfall, där de förut funnits, och hvad erfarenheten i allmänhet lärt om slika inrättnings tjenlighet, för det med dem åsyftade ändamål, Landets och i synnerhet de fattiges undfättning med utfäde och föda i hårda år. Redan andra året efter sin stiftelse, eller den 1 November 1793, gjorde därför Sällskapet detta till ämne för en Prisfråga, likväl, i anseende till ämnets vidd, med föga hopp att få den fullständigt besvarad. Också nödgades Sällskapet år 1800 återtaga Frågan obesvarad. Sällskapets då varande Secreterare, nu mera Profesoren och Riddaren Doctor WALLENIUS, samlade derefter alla de upplysningar, som uti ämnet kunde erhållas, och hvilka sedermera efterhand infördes, uti den periodiska skrift som då under namn af Sällskapets Dagbok utgafs. Desse strödda uppgifter voro likväl dels gamla, dels otillräckliga för en jemn öfverligt af Magazinerne förändringar, och Sällskapet har därför med underdånig fögnad emottagit Eder. Kejsarliga Majestäts Nådiga uppdrag, att årligen, ifrån Finlands Pastorat emottaga uppgifter om de inom hvarje Pastorat befintelige Spanmåls Magaziner. Som emellertid dessa berättelser ojemnt inkommit, och i synnerhet som de icke sträckt sig till sådana ämnen, som kunnat lemna tillräckelig upplysning hvad erfarenheten i allmänhet lärt om dessa inrättnings brukbarhet, och tjenligaste organisation, så nödgades Sällskapet igenom ett Circu-

28. 4.
ud,
till-
us
l:
20
2r
C. ag.
Sof.
172
Synn
in
rit
ka
elle
a,
ka
mg
af
er.
scu

nets inflytande på Nationens industri
och seder, af Wenner v. Dastver G. G. Wall-
gren och S. Ceder, samt af underrefren-
42 Anmärkningon angående under

) 2 (

laire Bref, hos samtliga Finlands Pastorer anhålla om upp-
gifter äfven uti dessa delar af ämnet, och får Sällskapet, sedan
det efterhand emottagit sådana upplysningar, att denna fråga
kunnat ifrån dess stats-ekonomiska sida betraktas, underdå-
nigt anhålla att så framställas sin åsigt deraf. Den historiska
framställningen af ämnet, hvartill Sällskapet igenom Eder
Kejserliga Majestäts Nådiga uppdrag bekommit materi-
alier, torde lämpeligast få rum uti någon af Sällskapets ut-
kommande tryckta Skrifter.

En stigande odlings verkan uppå klimatet, den förbätt-
ring Jordbruket äfven uti vårt Land dageligen vinner, och
ännu mer den större mångfalden af de växter, som nu odlas,
förfäkra väl Landet, att inga så totala misväxter, eller nå-
gon sådan hungersnöd, som uti forna tider hemlökte de
Nordliga orterne, nu mera böra vara att befara. Att likväl
Spanmåls besparingar än i dag äro nödvändige, till jemm-
kande af den olikhet som alltid måtte finnas emellan färskil-
te års skördar, känner och erkänner en och hvar. Af alla
medel att vinna detta ändamål synes intet hafva företräde
framför enskildtes omtanke att anlägga Spanmåls besparingar,
ty allmänna inrättningar kunna alldrig erhålla en lika stor
utsträckning, och mycket arbete går vid dem igenom Maga-
ziners byggnad och underhållande, samt Spanmålens fram- och
åter-forslande förloradt. Den prisvärda omtanken att upp-
lägga Spanmåls förråder var fordom uti vårt Land allmän,
och än i dag finnas Landsorter, där man anser rikedom uppå
penningar för ett intet emot Spanmåls rikedom, och hela
Socknar där nästan hvarenda Bonde äger upplag utaf ett
helt, ja nången utaf flere års Spanmåls behof. Med de njut-
ningar en stigande kultur lärt Folket känna, blifva likväl
upplagen mer och mer sällsynta, och detta har gifvit en
välmående Landsman anledning att föreslå, det de, som äga
större Spanmåls förråder, borde med heders tecken utmärkas,

) 3 (

för att uppmuntra andra till enabanda sparsamhet. Möjligen
kunde äfven uti detta afseende den af Grefve SODEN före-
slagna utväs vidtagas. att hvar och en jordägare åtoge sig

28.

+ Efter min öfvertygelse skulle Kronan gärligt gäfsen
den lättesta utväs och största förmågan, så ut det skaf-
wa i stort, påskiltat tillgångar äro mindre af regu-
lyttan stämningarna iagttagna.
Kronan gav utväs af Spanmål, mindre emän-
gafvarna Rubingver: Quntar 10te hvarvittels. Postkull
Årrende - och gäst med hvar hvarne Spanmål.
Kronan gav utväs stann i Ullcaborgs af Wafa Sauer
vanden för utväs tidens tillbeden nybyggda Magaziner
minst 1. för hvarvittels gärd af i Wafa Sauer Sauer Sauer
denn finnas 3de i Korvillo, Krumm af Krummene tot-
väs, gärlita tillmogen med dryg bestnad utväs utväs
drögulla. I de ofriga Sauer finnas tillmulliga Ma-
gazin med hvarvittels Residence
Om Kronan gälla utväs 2de utväs utväs Sauer til-

gärna, skulle vil uttän förordföla migra min
ning i Stats intäkt tillgångar är den följande
som, minn lundat voren drömmot, tyddat för g
guds ord vrid infällande vridning är.

När skal denna utväg komma till nytta, för
borde ad af Kejsarliga Majestät allmänligt stycke
göra mycket spannmåls behöfva tillkomma
utöfna är minn lundat voren drömmot, tyddat för g
mål inflytar, i Magazine af förlor, som lundat
skulle gifva utburet, i gubbla den lundat voren
spannmåls behöfva utöfna, ty i minn lundat
gubbla skulle det gubbla voren drömmot spannmål,
som lundat gifva utburet är minn lundat Magazine
ning.

Jär finnet ämn i denna stund, för behöfva
af spannmål, ut Magazine iden inrymnad ut
gubbla af utburet utburet. Detta lundat voren
ut till vinnande af utrymnad, haf i lundat voren
ning, tidan detta är, ifran Lankas af Saarijoki No
man utkommenderade 100. gubbla från gubbla No
för ut 17. Juli utburet från Kejsarliga Magazine 3. minn
spannmål ut gubbla, ut förm 170. mål till Waga

för att uppmuntra andra till enabanda sparsamhet. Möjligen
kunde äfven uti detta afseende den af Grelve SODEN före-
slagne utväg vidtagas, att hvar och en jordägare åtoke sig
att till ett pris, som ärligen komme att bestämmas, hålla Sta-
ten ett visst Spanmåls quantum tillhanda; men desfa utvägar
skulle Sällskapet för sin underdåniga del anse för Landet föga
bätande, så länge tidens allmänna tendence är, att, långt ifrån
att såsom fordom spara för Efterkommande, tvertom, om
möjligt är, uppå förhand begagna frukterne af deras svett
och möda. En stigande förtänds och fede-odling synes
vara det hvaraf man har att vänta, det menniskorne en dag
skola återkomma till samma punkt af sinne för huslighet,
der de förut af Naturens ingifvelse stodo, och att en och
hvar då skall sjelfmant upplägga så mycken Spanmål, att
Staten icke har af nöden att förja för dets behof.

Då emedertid troligt synes, att Allmogen för det när-
varande är, eller anser sig oförmögen att sjelf upplägga stö-
re Spanmåls besparingar, blir nödvändigheten af allmänna
Spanmåls upplag för Landet dag från dag mera känbar.
Desfa upplag behötva likväl för det närvarande, då Landet
äger säkerhet att kunna ifrån de öfriga Spanmåls-rika Pro-
vincerne under Eder Kejsarliga Majestäts Vælde, rikeli-
gen förses, icke äga samma utsträckning som tilföre, då
Staten nödgades vara beredd uppå tillgång, äfven i fall af
krig. Det skulle således synas Sällskapet att om, likasom
uti Österbotten, den Ränte- och Tionde-Spanmål, som under
två år till Kronan inflyter, alltid funnes upplagd, Landets
Spanmåls behof äfven vore i det närmaste fylldt, i det man,
för hvad derutöfver kunde erfordras, hunne anlita Rysslands
sådesrikare orter. Men Finland, såsom ett Land, hvilket af
åkerbruket drager, snart sagt hela sin näring, är jemväl uti
behof af ett correctiv på Spanmåls prisen, eller en inrättning
som befriar Allmogen ifrån den förlägenheten, att hölletid,

kelis voren

Delolph Amrospon

12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

till vanpris bortfälja sin Spanmål. Sällskapet inser nogsam, att det pris Spannenålen uti nästgränsande Länder äger, äc och förblir normen äfven för den befattning Regeringen härmed kan taga, och med tacksamhet måste en och hvar erkänna, huru oskattbar den fria Spanmåls handeln i sådant afseende är; men som Spanmåls prisen sällan eller alldrig stadga sig förän inpå vintern, och största delen af Allmogens förut måste sälja sin Spanmål, till bestridande af Tjenste Folkets löner, och sina Krono utskylder, vore det för Landet en oskattbar sak, om det ägde en vidsträckt och väl styrd Magazins Direction, med tillräckelig fond att hindra Spanmåls vanpris. Finland äger uti denna del helt andra anspråk utaf en Magazins Direction än andra Länder, ty då en sådan, där deras antal som köpa Spanmål utgör en betydlig del af Nationen, måste lika mycket förja dersöre, att Spanmålen icke må stiga öfver höfvan, som att den alldrig måtte sjunka under sitt productions pris, så borde des ätgärd i Finland helt och hållet vara inskränkt dertill, att förhindra Spanmåls prisens fall. Städernes Inbyggare utgöra näppeligen $\frac{1}{5}$ del af Folkmängden, och äfven denna har till mer än hälften sin bröd-föda af Stads-åkrar. Desas intresse af låga Spanmåls priser, kan således för ingen del mätas med Jordbrukarens. Fiskare vid Skär och kuster känna föga af höga Spanmåls priser, emedan deras vara merendels alltid äger samma värde i Spanmål. De åter som lefva af sitt arbete, Tjenstehjon och Dagakarlar, bekomma alltid förhöjning af sina vilkor, i samma mon som Spanmåls priset stiger, och den vida större del af des, som arbetar vid Jordbruket, kan alltid räkna på desto större förtjenst, ju högre Spanmålen är i pris, emedan Jordbrukarens drift att producera, och således äfven hans behof af arbetare, helt och hållet rättar sig efter prisen. Det är således endast då, när en betydlig del af sjelfva den Spanmål producerande Bonden nödgas köpa, som Statens intresse blir att hindra Spanmåls

Spannummål i kastan, ut förut 170. unid til Waga o

ut 12 unid forlon.

Jurina spannummål för inflett vid 1815. — 16. — 17. og 1818. unid utbortas, eftes desu unid spannummål. Engrings Taxor ifrån 10. til 14. Rps för Hagspannum og 8. d' 11. Rps för Hornspannum. Uta utstämningen förskred, enligt til Jurina og kringliggande Polmar un Hornnummål Sydningas, 17. Rps för Hagspannum og 15. Rps för Hornspannum. Finot ut sa ofuandris ut og gur i landet oqvrdt gur, förmedla utu tillmognu inlofa ungon spannummål, utun unid blaf og ut unid liggande i Koivets Magazin, og utmognu, som ut forl un för 10. a 14. Rps ut i Riksdagets ungt barmdud, måste unid unidtygande unslor, un utgon unidriga förmedla förbi, för ut i Kongern spannummål sig burt til lifd uning. Gur un Jurina spannummål blifut utbyrdun til ut unidtygd af 1815. — og 1818 unid unidtygd unidtygd Taxor, unid tilligg af forlon og Waga. Linage, gur un unid utlytt, unidtygd unidtygd unidtygd ut forlon og tillmognu barmd unid unidtygd unidtygd.

Udelogh Amrosen

tidna, utän förlov gä 30. mil fluga spannmålen
 Milla men til denna tidning, ut genom besjämning
 af 2de händ kronans gänta spannmål i Magazinen
 na, tillägga det förordnandet, ut, i de Poluor, de
 Poluor Magaziner nj äro utlygga eller Poluor
 en siffen vilja inuätta, ^{den} inuätta jordägaren utlygga
 utlygga genom Aktier, som alla mindre, äro
 ta ut utlygga Magaziner för Poluor, som vid de
 in utlygga många utlygga Regler, utom den
 aktieägaren för sig själva til sin siffen utlygga
 siffen t. n. ut första inuättning utlygga siffen utlygga
 gänta men vil Aktien siffen, ut i Magi mindre
 utlygga skulla siffen mindre $\frac{3}{4}$ delar af Magaziner
 besjämning inuätta m. m. siffen gänta siffen siffen
 gänta, ut siffen utlygga siffen 2de inuätta, siffen
 siffen inuätta siffen siffen för siffen utlygga, gänta
 i siffen af 2de gänta siffen siffen siffen utlygga
 siffen utlygga siffen af siffen, ut, siffen siffen
 siffen utlygga siffen utlygga siffen siffen siffen
 unuätta.

Men första villosnt för alla Poluor Magaziner

Spannmål i gästna, ut förlov 30. mil til Waga

ytterligare stigande, och därför är äfven ett alldrig in-
 skränkt tillstånd att exportera Spanmål, äfvensom ett, endast
 vid hårda missväxt upphäfvt förbud emot all import af
 Spanmål, ett af vårt fattiga Lands oundgängligaste behof.

Sockne Magazinerne kunna, enligt Sällskapet underdä-
 niga tanke, icke fylla desä Landets behof af Spanmåls un-
 derstöd och jemna Spanmåls priser. Deras fonder hafva all-
 tid varit små och obetydliga, och de Magaziner, hvilka
 kunnat förkofra sig till den grad, att deras fond blifvit
 af något inslytande, äro ganska få, hvaremot mer än hun-
 drade blifvit genom försumlighet eller oredlighet förstörde,
 eller stadaat vid sin förta obetydlighet. Ännu mer än deras
 svaga fond har likväl den allmänt antagne princip att, utan
 afstende å årets växt, så fort Läntagare sig anmält, utlåna
 alle, vållat att, vid en oförtänt påkommande missväxt,
 ingen hjälp af dem varit att förvänta. Också synas desä
 inrättningar alldrig kunna åstadkomma jemna Spanmåls priser,
 ty om än, under bibehållande af principen att alltid utlåna
 sin Spanmål, och under en jemn god förvaltning, Magazi-
 nerne, likafom det uti Nummis Kapell af Lojo, uppnå den rike-
 dom, att en del af Spanmålen kunde till en penninge fond
 förvandlas, skulle likväl ett sådant Sockne Magazin svårigen,
 utan att blottställa sig för betydliga förluster, kunna inlåta
 sig uti Spanmåls handel, som förutsätter öfverligt, ej mindre
 af Spanmåls tillgångarne inom Landet, än af utländska pri-
 ser och siffen myntets förändringar. Antages dertill ännu
 den princip, att Magazinerne föråd endast vid missväxt är
 utlånas, så växa deras behållningar så långsamt, att de svår-
 ligen kunna, ifrån sin ringa början upparbeta sig till den ri-
 kedom, att fylla Socknens Spanmåls behof, mindre bekomme
 det till penninge fond nödiga öfverskottet.

Adolph Andrén

2
 ud,
 all-
 ut-
 20
 21
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30

Låne-Magaziner anlagde af enskilda kunna, enligt Sällskapets underdåniga tanka, lika litet som Sockne-Magazinerne fylla Spanmåls-britten under misväxt år, emedan deras fonder, då ett sådant infaller, alltid finnas utlånte, och de åter icke kunna bära sig, om dem vägras frihet att låna, så fort låntagare sig anmäla.

Socknarnes och Privates Låne-Magaziner äro således, efter Sällskapets underdåniga tanka, såsom Spanmåls upplag till ringa eller ingen nytta under misväxt år. Ännu mindre förnämligt förete de sig, om man betraktar hvad de, såsom Låne-avstalter målte verka. Sällskapet vill icke här inlåta sig uti den svåra frågans undersökande, hvad inflytande de, uti flera Länder antagne Disconterings-systemerne hafva uppå Industrie och Landets välmåga; Om den högre verksamhet en ökad penningstock alstrar, temnar Nationen en redbar behållning af verkfälda uppodlingar, och högre utvecklade förmögenheter, eller om sådana perioders inflytande på Stats-kropparne liknar det som retmedlen yttra uppå Djuriska kroppar, att nämligen alltid efter sig lemna en, emot öfverretningen svarande slapphet. För bevisandet af den sats Sällskapet här ovan i underdånighet yttrat gör den allmänna erfarenhet tillfyllest, att en Bonde aldrig förstår rätt använda lånta penningar. Orsaken dertill torde ligga antingen deruti, att då hans ställning sällan eller aldrig gifver honom tillfälle att fylla annat än Naturens oundgängliga kraf, han äfven svårigen kan emotstå frestelsen att för de låntagne penningarne förskaffa sig njutningar, eller ock rätt och slätt deruti, att han icke kan räkna, och dertill ej eller är van att calculera. Inflytandet af kunskapen och vanan att räkna är nämligen märkelig, och med mycken sannolikhet anses ett hufvud skäl till den industri som utmärker en stor del af Ryska Allmogen ligga uti deras, genom räken-taflan vundna färdighet uti räknande.

svår

Spanmålsbritten i Gustav, ut förut 170. unit til Waga og

31.

Ständ ur, ut utmätning uttilligt tilluggat år, af årstid Socknestunden ynnom ordinari utsköning man, nnot luga anferar af flukt afskullning, em Magazins Socknestunden lagna någon orättvisa, by det blifvare utid en summat om idn omöjligt, ut för någon orignlig Magazins Socknestunden, som utlugar sig det, lögslut, ut lagna vid alla Polun Einynn, för ut utgulta utmätning Utflugur.

I bitt på årstid uttilligt börjar varen Sankas Pol. un Magazins, som git till för varen för kofut sig, under vrie Passoren af Capollanen hvar O. E. Dahlströms förvaltning, ut friska, af det är idn utan vade jag kinnat förut genom ut drimad fort fun, til vade vintad. Videm vut jag mig ingu vid om Magazins Socknestunden.

Det iggrom, någon Magazins Direction kinnat gulle spannummilt grifan någonhinda jinnat, ut varen outkand vintad, in varen någon lagna, det skulla varen bidragu til ugodlinga lagna vintad, in det fördrifentliga brunnind brunnind, vut vut det om dunt vintad folatad. Sankas d. 17. Aug. 1819.

Adolph Anridsson

is 2
end,
Sall-
vut
k:
ro
er
C. ag.
Sof.
v:
v:
Sjnn
v:
vill
ta
elle
ta,
kar
mgj
af
er.
vca-

Låne-Magaziner anlagde af enskildta kunna, enligt Säll-
skapets underdåniga tanka, lika litet som Sockne-Magaziner-
fulla Spanmåls-fonder under misväxt är emedan deras

2
Odnijulkafte Memorial.

En allmän erfarenhet uti de Socknar, där Sockne-Maga-
zinerne hunnit till den betydighet, att deras verkan är
märkbar, torde ock hafva ljusligen ådagalagt, att emot *En*
verkligen behöfvande, *Tio*, som äfven Magazinet fö-utan
kunnat bärga sig, anlitat det samma, och långt ifrån att hafva
begagnat denna tillgång till större företag, tvärtom, igenom
en yppigare lefnad minskat sin stycka till nya uppodlingar.

Man har anmärkt att det likväl gifves ett vilkor under
hvilket Sockne Låne-Magaziner kunna göra en så stor nytta,
att den öfverväger den skada de uti annat afseende tillfoga
Landet, om nemligen hela vinsten af dem användes till fätti-
ge barns underhåll och undervisning, eller andra lika from-
ma ändamål. Magaziner som uti mer och mindre mon hafva
denna förträffeliga bestämmelse, finnas redan uti *Sagu, Hali-
ko, Tenala, Sjundeå, Kyrkstätt, Helsing, Karis, Wichtis, Sa-
halax, Kangasniemi och Kuortane*, och törhända kunde ännu
flera Socknar förmås, att till enahanda ändamål upplåta, åt-
minstone en del utaf växten af deras Spanmåls-fonder. Där
man icke vill ingå häruti, och i de Socknar där inga Maga-
zins-inrättningar finnas, skulle törhända fonder kunna efter-
hand samlas, om fattig casornes, jemte andra fromma stiftel-
fers penninge-behållningar förvandlades till en Spanmåls
fond, hvilken, emedan årliga räntan uppå utlånt Spanmål är
 $\frac{1}{8}$ eller till och med $\frac{1}{2}$ af kapitalet, vida hastigare ökas än
penninge fonder, och således äfven skulle, jemte sitt förra
ändamål kunna befrämja värnlösa barns bildande till daglige
Medborgare. Såsom en publik egendom stälde under Prester-
skapets inseeende och uppsigt af Contistorier och Landshöfdin-
gar, skulle desla Spanmåls besparingar vara tryggade för de
förskingringar, hvilka, för bristande redovisnings skyldighet
hos Förvaltarene, merendels drabbat Sockne-Magazinerne.
Medelst försäkrande mot brandskada kunde de äfven för en
sådan våda tryggas, och om man icke disponerade hela väx-

den ut lantspannings

is
end
fall
rus
k:
ro
er
rag
hof
n:
f:
syn
ä:
vill
ta
ella
ta,
ka
mg
af
er
sca

Inh. d. 3 Nov. 1819.

N° 266.

37 74.

) 6 (

Låne-Magaziner anlagde af enskilda kunna, enligt Sällskapets underdåniga tanka, lika litet som Sockne-Magaziner-
förläggare, hvilka under missölyckt är emedan deras

) 8 (

ten, utan ärligen lade litet deraf till kapitalet, skulle ofelbart med tiden desla behållningar blifva högt betydliga, och flere goda saker kunna med dem uträttas. Men då Sällskapet befinnar, huru desla inrättningar, om Lånen icke utlemnas of- tare än behof göres, upphöra att vara lönande, och om de åter förvandlas till Discont inrättningar, uppå Allmogen yttra en menlig verkan, samt huru litet det i allmänhet batar att söka befrämja, om ock de bästa ändamål, igenom medel som yttra en menlig verkan på Folket moralitet, så kan Sällskapet för sin underdåniga del icke en gång under sådant vil- kor tillstyrka inrättandet af nya Magaziner. Deremot är det högeligen att önska, det de, som redan finnas inrättade, må- te få en sådan bestämmele.

Sluteligen anhåller Sällskapet underdånigst, att få tillläg- ga några anmärkningar, huru de Sockne Magaziner, som för det närvarande finnas, kunde åtminstone blifva tryggade emot den oredliga förvaltning, genom hvilken lika inrättningar hit- tills få ofta blifvit sprängde och förskingrade.

Egennyttige, som funnit sin räkning vid att undandraga Socken Magazinerne all publik inspection, hafva förlått att hos Allmogen väcka farhåga, för att ställa desla inrättningar under Regeringens uppligt, hvarföre ganska få Socken Maga- ziners räkenkaper komma till Landshöfdingarnes öfverseen- de. Detta synes krälva rättelse, och förmodeligen skola Socknarne, då de göras uppmärksamme deruppå, huru deras eget väl härmed åsyftas, icke vägra att underkasta sine Ma- gazins Förvaltare en sådan öfveruppligt.

Till Magazinerne säkerhet synes de vidare alla böra hos sine Förvaltare äga samma förmäns rätt, som Kronan hos sine Uppbördsmän, och omyndige barns arf hos Förmyndare. Lånen borde vidare icke utlemnas utan till en Jordägare,

2
Obrjudiaste Memorial.

33

is 2
and,
Säll-
vise
k:
ro
er
C. rag.
Sof
n:
fz
v:
Sjyn
äsa
vill
ta
ella
ta,
ka
mgj
af
er
sca

) 6 (

Låne-Magaziner anlagde af enskilda kunna, enligt Sällskapets underdåniga tanka, lika litet som Sockne-Magaziner...

) 8 (

ten, utan årligen lade litet deraf till kapitalet, skulle ofelbart med tiden desfa behållningar blifva högt betydliga, och flere goda saker kunna med dem utträttas. Men då Sällskapet befinnar, huru desfa inrättningar, om Lånen icke utlemnas of-tare än behof göres, upphöra att vara lönande, och om de

2
Odnijuliatte Memorial.

) 9 (

eller emot borgen af en sådan, börande dennes jord, i hvars hand den ock komme, utgöra Magazinet säkerhet. Den inrättning man i Helsing Socken uti detta afseende vidtagit, att förle en och hvar Hemmans ägare med en Bok, där beloppet af det lån han, eller en annan uti hans namn bekommit, inlöres, synes vara att till allmänt antagande recocomenderas, emedan den leder dels till lörenklade af bokföringen, i det man undgår skrifvandet af Borgeskrifter, dels ock till en större säkerhet för den låntagande, att icke blifva för högt debiterad.

Den anomalie som uti åtskillige Socknars Reglementen finnes, att växten, då den icke i tid inbetalas, anses såsom ett kapital uppå hvilket ny växt räknas, torde lämpeligen kunna undvikas igenom de utvägar någre Magaziner redan vidtagit, att antingen utfätta en viss plikt, om växten, äfven i fall lånet får innestå, icke i rättan tid erlægges, eller ock pålägga dem, som äro förbundne att indrifva Magazinet fordringar, Krono-Betjeningen eller Magazinet egna Betjente, förbindelsen att sjelfva ansvara för utfäende skulder, om de icke i rättan tid inbetalas.

Ett enkelt och enahanda Bokförings sätt kunde äfven uppgifvas, och trykta Blanketter få lätta Förvaltarenes möda, att de förhända kunde nedfäta något utaf det dryga Arfvode de nu vid ett och annat Magazin åtnjuta.

Uti författningarne är väl stadgadt, att, sedan engång ett Sockne Magazin blifvit inrättadt, det alldrig kan, igenom infättningens återtagande förskingras; Men som man, uti de Socknar där Magazinerne vunnit en större förmögenhet, dels tid efter annan uttager och emellan interesfenterne fördelar betydliga Spanmåls-poster, dels ock tillåter enskilda Egendoms Innehafvare att utbryta sin andel i Magazinet,
B

34.

Handwritten notes on the right margin, including "u 2", "ud", "fall", "u", "k", "w", "er", "rag", "gof", "v", "syn", "än", "vill", "ta", "ella", "a", "ka", "mg", "af", "er", "na".

) 6 (

Låne-Magaziner anlagde af enskildta kunna, enligt Sällskapets underdåniga tanka, lika litet som Sockne-Magaziner-

2
Odnijulkafte Memorial.

) 8 (

ten, utan ärligen lade litet deraf till kapitalet, skulle ofelbart med tiden desfa behållningar blifva högt betydliga, och flere goda saker kunna med dem uträttas. Men då Sällskapet befinnar, huru desfa inrättningar, om Lånen icke utlemnas of-tare än behof göres, upphöra att vara lönande, och om de

) 10 (

för att, till egna underhafvandes undfättning anlägga särskildta Magaziner, hvarigenom det med inrättningen ålyttade ändamål löper fara att till en stor del förtelas, så får Sällskapet i underdånighet hemfälla om icke, vid de Magaziner som framdeles kunna inrättas, eller som väl äro inrättade, men ännu af sådan obetydlighet, att delägarene vid dem icke fästa något synnerligt afseende, slika misbruk borde förekommas,

Uti *Tenala* Socken är redan den goda författning vidtagen, att en sjerde del utaf behållningen bör ligga i beredskap för misväxt år, ock i *Haliko* har man beslutit att, sedan numera Magazinet uppnått en betydligare fond, i enahanda afseende aflägga en tredjedel. Uti *Lojo* Socken vinnes samma affigt derigenom, att en del af behållningen icke får utlånas, förr än uti Julii månad, då års växten kan bedömmas, och man, om misväxt befaras, låter behållningen blifva liggande. Törhända skulle man öfverallt, om uppmärksamheten leddes uppå förmånerne af slika författningar, icke vägra att deruti ingå.

Waxten vid åtskillige Magaziner, i synnerhet uti de inre Landsorterne, synes vara alltför högt tilltagen, då den utgör sex kappar för en Tunna, stundom äfven tages uti rådgadt mått, ehuru lånet blifvit utmätt med vanligt struket mått. Uti desfa orter har man äfven tagit den författning, att så länge Hemmans ägare annåla sig till låntagande, ingen annan kan deraf komma i åtnjutande. Orternes armod, och Magszinernes ringa fonder torde likväl göra slika författningar nödige. En till efterföljd tjenlig författning synes deremot den vara, som man vid åtskillige Magaziner vidtagit, att nemligen näst före höst sådden till utfåde utlemna hvad Magazine kan hafva att utlåna, emot en ringa växt af två kappar på Tuunan.

35.

is
end
fall
rus
k:
ro
er
rag
höt
fz
v
syn
ärs
vill
ta
elle
a,
ka
mg
af
er
scu

) 6 (

Låne-Magaziner anlagde af enskilda kunna, enligt Sällskapets underdåniga tanka, lika litet som Sockne-Magaziner-

) 8 (

ten, utan årligen lade litet deraf till kapitalet, skulle ofelbart med tiden desfa behållningar blifva högt betydliga, och flere goda saker kunna med dem uträttas. Men då Sällskapet befinnar, huru desfa inrättningar, om Lånen icke utlemnas oftare än behof göres, upphöra att vara lönande, och om de

2
Odnijulhafte Memorial.

) 11 (

Uti de orter hvilka ofta hemlökas af froster, som göra Spanmålen till utfäde oduglig, uppkommer en stor svårighet deraf, att man icke vågar anlita Magazinet om utfäde, då det likväl är just uti sådant afseende som det borde vara att påräkna. Till förekommande häraf är föreslagit, att man icke borde tillåta inbetalandet af lån, de år som frosten skadat, eller ock att inbetalningarne borde inom hvarje byalag samlas till någon pålitlig person, som kände och kunde bedömma om Spanmålen är god, och dertfore ansvar. Om vigten i flället för rymden blifvit vald till mått för Spanmål, ett ofta gjordt förslag, för hvilket många starka skäl tala, skulle denne svårighet till en del kunna undvikas, i det nemligen den frost skadade Spanmålen alltid förräder sig igenom sin ringa tyngd.

36.

is 2
and,
fall-
ruso
k:
ro
er
vag.
Gof
n
fz
v,
syn
än
vill
ta
ella
ta,
kar
ing
af
er.
mca

) 6 (

Låne-Magaziner anlagde af enskilda kunna, enligt Sällskapets underdåniga tanka, lika litet som Sockne-Magaziner-
förråderna, hvilka under missölyck är emedan deraf

) 8 (

ten, utan ärligen lade litet deraf till kapitalet, skulle ofelbart
med tiden desfa behållningar blifva högt betydliga, och flere
goda saker kunna med dem uträttas. Men då Sällskapet be-
finnar, huru desfa inrättningar, om Lånen icke utlemnas of-
tare än behof göres, upphöra att vara lönande, och om de

2
Ödmjukhafte Memorial.

Till Kjöffertiga Hushållnings Sällskapet
Så får jag härmed ödmjukhafte infända de
Anmärkningar jag gjort vid det följande
de Betänkandet till Hans Majestät Kjöf-

is 2
and,
fall-
rus
k:
ro
er
vag.
göt
er
sym
än
vilt
ita
ella
ta,
ka
ing
af
er
scu

Jaren och Sohne-Magazinerne i Landel; hvar
 jente jag i lika ödmjukhet får gifva till
 känna, att Vaccinationen, sedan den funnit
 vid slutet af nästlidne år härstades kom-
 gång, är med försämlighet och ikke utan
 gång handhåft, så att omkring femhundre
 barn blifvit ifrån jagde tid ympade i det
 Pastorat. Och som tillfälliga händelser för-
 giv till tillbaka, återigen vållad brist på
 Vaccin-ämne härstades; så får till Kæiserlig
 Hushållnings Sällskapet jag det öfwen ödmj-
 kaste inberätta. Idensalmi den 20 Nov-
 ber 1819.

Christoph Collan

Till Kæiserlig Finsta Hushållnings Sällskapet i Åbo.

is 2
 end,
 fall-
 rus-
 k-
 v-
 er
 rag.
 höf-
 v-
 v,
 sym-
 äs-
 vill
 sa-
 ella-
 sa,
 ka-
 mgj
 af
 ce-
 sca-

för att uppmuntra andra till enahanda sparsamhet. Möjligen kunde äfven ut detta afseende den af Greve SODEN före-

41.

40.

Förslag till ett underdånigt Betänkande om Sockne Magazinerne i Finland.

Uppfatt af
C. C. BÖCKER.

inkom den 21. Maj 1819. N° 3° b. 1

39.

Cajmalæus

is
and,
fall
mis
k:
in
er
vag.
fot
u
a,
Syn
is
vill
ita
ella
a,
ka
ing
af
er
mca

för att uppmuntra andra till enahanda sparsamhet. Möjligen kunde äfven uti detta afseende den af Greve SODEN före-

41.

40.

Förslag till ett underdånigt Betänkande om Sockne Magazinerne i Finland.

Uppfatt af C. C. BÖCKER.

Af de ämnen som fäst Eder Kejslerliga Majestäts Finska Hushållnings-Sällskaps uppmärksamhet, var frågan om Sockne Magazinerne ett ibland de första. Sällskapet önskade sig detaillerade historiska uppgifter om deras uppkomst och tillstånd, orsakerna till deras förfall, där de förut funnits, och hvad erfarenheten i allmänhet lärt om slika inrättningars tjenlighet, för det med dem åfylltade ändamål, Landets och i synnerhet de fattiges undsfättning med utfäde och föda i hårda år. Redan andra året efter sin stiftelse, eller den 1 November 1793, gjorde derföre Sällskapet detta till ämne för en Prisfråga, likväl, i anseende till ämnets vidd, med föga hopp att få den fullständigt besvarad. Också nödgades Sällskapet år 1800 återtaga Frågan obesvarad. Sällskapets då varande Secreterare, nu mera Profesoren och Riddaren Doctor WALLENIUS, samlade derefter alla de upplysningar, som uti ämnet kunde erhållas, och hvilka sedermera efterhand infördes, uti den periodiska skrift som då under namn af Sällskapets Dagbok utgafs. Desse strödda uppgifter voro likväl dels gamla, dels otillräckeliga för en jemn öfverfigt at Magazinerne förändringar, och Sällskapet har derföre med underdånig sägnad emottagit Eder Kejslerliga Majestäts Nådiga uppdrag, att årligen, ifrån Finlands Pastorers emottagna uppgifter om de inom hvarje Pastorat befintelige Spanmåls Magaziner. Som emedertid dessa berättelser ojemnt inkommit, och i synnerhet som de icke sträckt sig till sådana ämnen, som kunnat lemna tillräckelig upplysning hvad erfarenheten i allmänhet lärt om dessa inrättningars brukbarhet, och tjenligaste organisation, så nödgades Sällskapet igenom ett Circu-

A

is 2
and,
fall-
m
k =
w
er
vag.
hof
u
a,
syn
is
vill
ita
ella
a,
ka
mgj
af
er
scu

2) Vid detta Betänkande om Sockne Magazinerne
na anför mig själv såd till grund för mig
den vigtiga anmärkning; anmärkan den
gata öfverord framman med de tankar jag
ut gittat mig om syster i saken.

för att uppmuntra andra till enahanda sparsamhet. Möjligen kunde äfven uti detta afseende den af Grefve SODEN före-

41.

Iaire Bref, hos samtelige Finlands Pastoror anhålla om uppgifter äfven uti desfa delar af ämnet, och får Sällskapet, sedan det efterhand emottagit sådana upplysningar, att denna fråga kunnat ifrån desfs stats-ekonomiska sida betraktas, underdånigst anhålla att så framställa sin åsigt deraf. Den historiska framställningen af ämnet, hvartill Sällskapet igenom Eder Kejserliga Majestäts Nådiga uppdrag bekommit materialier, torde lämpeligast få rum uti någon af Sällskapets utkommande tryckta Skrifter.

En stigande odlings verkan uppå klimatet, den förbättring Jordbruket äfven uti vårt Land dageligen vinner, och ännu mer den större mångfalden af de växter, som nu odlas, förfäkra väl Landet, att inga så totala misfväxter, eller någon sådan hungersnöd, som uti fordna tider hemfökte de Nördliga orterne, nu mera böra vara att befara. Att likväl Spanmåls besparingar än i dag äro nödvändige, till jemnkande af den olikhet som alltid måste finnas emellan försäskildte års skördar, känner och erkänner en och hvar. Af alla medel att vinna detta ändamål synes intet hafva företräde framför enskildtes omtanke att anlägga Spanmåls besparingar, ty allmänna inrättningar kunna alldrig erhålla en lika stor utsträckning, och mycket arbete går vid dem igenom Magaziners byggnad och underhållande, samt Spanmålens fram- och åter-forslande förloradt. Den prisvärda omtanken att upplägga Spanmåls förräder var fordom uti vårt Land allmän, och än i dag finnas Landsorter, där man anser rikedom uppå penningar för ett intet emot Spanmåls rikedom, och hela Socknar där nästan hvarenda Bonde äger upplag utaf ett helt, ja mången utaf flere års Spanmåls behof. Med de njutningar en stigande kultur lärt Folket känna, blifva likväl upplagen mer och mer fällsynta, och detta har gifvit en välmenande Landsman anledning att föreslå, det de, som äga större Spanmåls förräder, borde med heders tecken utmärkas,

Det projecterade fadret skänk varslas föga, man det fahourow, att den giorige kataragd tiller, faller att winna genom höögare.

u
u
and,
fall-
m
h:
w
er
vag.
hof
u
Syn
än
vill
ita
ella
sa,
ka
mg
af
er
mca

för att uppmuntra andra till enahanda sparsamhet. Möjligen kunde äfven uti detta afseende den af Grefve SODEN föreslagne utväg vidtagas, att hvar och en jordägare åtoke sig att till ett pris, som årligen komme att bestämmas, hålla Staten ett visst Spanmåls quantum tillhanda; men desä utvägar skulle Sällskapet för sin underdåniga del anse för Landet föga bätande, så länge tidens allmänna tendence är, att, långt ifrån att såsom fordom spara för Esterkommande, tvertom, om möjligt är, uppå förhand begagna frukterne af deras svett och möda. En stigande förstånds och seds-odling synes vara det hvaraf man har att vänta, det menniskorne en dag skola återkomma till samma punkt af sinne för huslighet, der de förut af Naturens ingifvelse stodo, och att en och hvar då skall sjelfmant upplägga så mycken Spanmål, att Staten icke har af nöden att förja för dels behof.

Då emedertid troligt synes, att Allmogen för det närvarande är, eller anser sig oförmögen att sjelf upplägga större Spanmåls besparingar, blir nödvändigheten af allmänna Spanmåls upplag för Landet dag från dag mera känbar. Desä upplag behötva likväl för det närvarande, då Landet äger säkerhet att kunna ifrån de öfriga Spanmåls-rika Provincerne under Eder Kejserliga Majestäts Vælde, rikeligen förles, icke äga samma utsträckning som tilföre, då Staten nödgades vara beredd uppå tillgång, äfven i fall af krig. Det skulle således synas Sällskapet att om, likasom uti Österröten, den Ränthe och Tionde-Spanmål, som under två år till Kronan inslyter, alltid funnes upplagd, Landets Spanmåls behof äfven vore i det närmaste fylldt, i det man, för hvad derutöver kunde erfordras, hunne anlita Rysslands sadesrikare orter. Men Finland, såsom ett Land, hvilket af åkerbruket drager, snart sagt hela sin näring, är jemväl uti behof af ett correctiv på Spanmåls prisen, eller en inrättning som befriar Allmogen ifrån den förlägenheten, att höfvetid,

helt correctiv och inrättning af Spanmåls-
rectioner tyckad vara onödiga till jämman

is 2
and,
fall
rus
k =
w
er
vag.
hof.
u
a,
syn
än
vill
im
ella
la,
ka
ing
af
er.
scu

22

till vanpris bortfälja sin Spanmål. Sällskapet inser nogsammt, att det pris Spanmålen uti nästgränsande Länder äger, är och förblif normen äfven för den befattning Regeringen härmed kan taga, och med tackfambhet mätte en och hvar erkänna, huru oskattbar den fria Spanmåls handeln i sådant afseende är; men som Spanmåls prisen fällan eller aldrig stadga sig förän inpå vintern, och största delen af Allmogen förut mätte sälja sin Spanmål, till bestridande af Tjenste Folkets löner, och sina Krono utskylder, vore det för Landet en oskattbar sak, om det ägde en vidsträckt och väl styrd Magazins Direction, med tillräckelig fond att hindra Spanmåls vanpris. Finland äger nu denna del helt andra anspråk utaf en Magazins Direction än andra Länder, ty då en sådan, där deras antal som köpa Spanmål utgör en betydlig del af Nationen, mätte lika mycket förja derföre, att Spanmålen icke må stiga öfver höfvan, som att den aldrig mätte funka under sitt productions pris, så borde des ätgärd i Finland helt och hållet vara inskränkt dertill, att förhindra Spanmåls prisen fall. Städernes Inbyggare utgöra näppeligen $\frac{1}{10}$ del af Folkmängden, och äfven denna har till mer än hälften sin bröd-föda af Stads-åkrar. Desfas intresse af låga Spanmåls priser, kan således för ingen del mätas med Jordbrukarens. Fiskare vid Skär och kuster känna löga af höga Spanmåls priser, emedan deras vara merendels alltid äger samma värde i Spanmål. De åter som lefva af sitt arbete, Tjenstehjon och Dagakarlar, bekomma alltid förhöjning af sina vilkor, i samma mon som Spanmåls priset stiger, och den vida större del af desfa, som arbetar vid Jordbruket, kan alltid räkna på desto större förtjenst, ju högre Spanmålen är i pris, emedan Jordbrukarens drift att producera, och således äfven hans behof af arbetare, helt och hållet rättar sig efter prisen. Det är således endast då, när en betydlig del af sjelfva den Spanmål producerande Bonden nödgas köpa, som Statens intresse blir att hindra Spanmåls

af Spanmåls prisen, då Spanmåls handeln
 är fri. Prisen jämmade sig sjelfva till det
 billiga bas genom fri Spanmåls handeln
 som utman Publick utgård, äro att kronan
 ögnar sina Magazins till Spanmåls för
 säljning, de hafvat det gä kallad, och nu
 till så lågt pris, att kronan lider, men till
 för man för tillbörd's nian manna, än kall.
 inu ingatan. Kall utman, för jämlikas försu-
 rn, höfta-tidan sälja Spanmålen till lågt pris
 den guffa dan nyttas, att prisen för kronan
 nifliga för mycket öfver höfvan.

is
 and,
 fall-
 mus
 h:
 in
 ler
 vag.
 höf-
 u
 a,
 sym-
 äs
 vill
 ita
 elle-
 la,
 ka-
 ingi
 af
 ce-
 sca-

ytterligare stigande, och derföre är äfven ett alldrig in-
skränkt tillstånd att exportera Spanmål, äfvensom ett, endast
vid hårdaste misväxt upphäfvit förbud emot all import af
Spanmål, ett af vårt fattiga Lands oundgängeligaste behof.

Sockne Magazinerne kunna, enligt Sällskapets underdä-
niga tanke, icke fylla desfa Landets behof af Spanmåls un-
derstöd och jemna Spanmåls priser. Deras fonder hafva all-
tid varit små och obetydliga, och de Magaziner, hvilka
kunat förkofra sig till den grad, att deras fond blifvit
af något inflytande, äro ganska få, hvaremot mer än hun-
drade blifvit genom försumlighet eller oredlighet förstörde,
eller stadoat vid sin första obetydlighet. Ännu mer än deras
svaga fond har likväl den allmänt antagne princip att, utan
afseende å årets växt, få sot Låntagare sig anmält, utlåna
allt, vället att, vid en oförtänt påkommande misväxt,
ingen hjälp af dem varit att förvänta. Också synas desfa
inrättningar alldrig kunna åstadkomma jemna Spanmåls priser,
ty om än, under bibehållande af principen att alltid utlåna
sin Spanmål, och under en jemn god förvaltning, Magazi-
nerne, likasom det uti *Nummis Kapell* af *Lojo*, uppnå den rike-
dom, att en del af Spanmålen kunde till en penninge fond
förvandlas, skulle likväl ett sådant Sockne Magazin svårigen,
utan att blottställa sig för betydliga förluster, kunna inlåta
sig uti Spanmåls handel, som förutlätter öfverfligt, ej mindre
af Spanmåls tillgångarne inom Landet, än af utländska pri-
ser och sjelfva myntets förändringar. Antages dertill ännu
den princip, att Magazinerne förråd endast vid misväxt är
utlånas, så växa deras behållningar så långsamt, att de svår-
ligen kunna, ifrån sin ringa början upparbeta sig till den ri-
kedom, att fylla Socknens Spanmåls behof, mindre bekomma
det till penninge fond nödiga öfverflottet.

u
and
fall
nu
k
u
er
vag
hof
u
a
syn
än
vill
ita
ella
ta
ka
ing
af
er
na

Låne-Magaziner anlagde af enskilda kunna, enligt Sällskapets underdåniga tanka, lika litet som Sockne-Magazinerne fylla Spanmåls-brüthen under misväxt år, emedan deras fonder, då ett sådant infaller, alltid finnas utlånte, och de åter icke kunna bära sig, om dem vägras frihet att låna, så fort låntagare sig anmäla.

Socknarnes och Privates Låne-Magaziner äro således, efter Sällskapets underdåniga tanka, såsom Spanmåls upplag till ringa eller ingen nytta under misväxt år. Ännu mindre förmanligt förete de sig, om man betraktar hvad de, såsom Låne-antalter måtte verka. Sällskapet vill icke här inlåta sig uti den svåra frågans undersökande, hvad inslytande de, uti flera Länder antagne Disconterings-systemerne hafva uppå Industrie och Landets välmåga; Om den högre verksamhet en ökad penningelock alstar, lemna Nationen en redbar behållning af verkställda uppodlingar, och högre utvecklade förmögenheter, eller om sådana perioders inslytande på Statskropparne liknar det som retmedlen yttra uppå Djuriska kroppar, att nemligen alltid efter sig lemna en, emot öfverretningen svärande slapphet. För bevisandet af den sats Sällskapet här ofvan i underdånighet yttrat gör den allmänna erfarenhet tillfyllest, att en Bonde alldrig förstår rätt använda lånta penningar. Orsaken dertill torde ligga antingen deruti, att då hans ställning fallan eller aldrig gifver honom tillfälle att fylla annat än Naturens oundgängliga kraf, han äfven svårligen kan emotstå frestelsen att för de låntagne penningarne förskaffa sig njutningar, eller ock rätt och slät deruti, att han icke kan räkna, och därför ej eller är van att calculera. Inslytandet af kunskapen och vanan att räkna är nemligen märkelig, och med mycken sannolikhet anses ett hufvud skäl till den industri som utmärker en stor del af Ryfka Allmogen liggå uti deras, genom räken-tafelan vundna färdighet uti räknande.

eller emot borgen af en sådan; börande dennes jord, i hvars hand den ock komme. utgöra Magazinet's säkerhet. Den in-

45.

is 2
and,
Säll-
mus
k =
w
er
vag.
ef
u
a,
syn
än
vill
ita
elle
a,
kar
ing
af
er
scu

Låne-Magaziner anlagde af enskilda kunna, enligt Säll-
skapets underdåniga tanka lika litet som Sockne-Magaziner.

eller emot borgen af en sådan; börande dennes jord, i hvars
hand den ock komme, utgöra Magazinet säkerhet. Den in-
rättning man i Helsing Socken uti detta afseende vidtagit,
att förle en och hvar Hemmans ägare med en Bok, där be-
loppet af det lån han, eller en annan uti hans namn bekom-
mit, införes, synes vara att till allmänt antagande recommen-
deras, emedan den leder dels till förenklade af bokförin-
gen, i det man undgår skrifvandet af Borgeskrifter, dels ock
till en större säkerhet för den låntagande, att icke blifva för

En allmän erfarenhet uti de Socknar, där Sockne-Maga-
zinerne hunnit till den betydighet, att deras verkan är
märkbar, torde ock hafva ljusligen ådagalagt, att emot *En*
verkligen behöfvande, *Tio*, som äfven Magazinet förutan
kunnt bärga sig, anlitat detsamma, och långt ifrån att hafva
begagnat denna tillgång till större företag, tvärtom, igenom
en yppigare lefnad minskat sin styrka till nya uppodlingar.

Man har anmärkt att det likväl gifves ett vilkor under
hvilket Sockne Låne-Magaziner kunna göra en så stor nytta,
att den öfverväger den skada de uti annat afseende tillfoga
Landet, om nemligen hela vinsten af dem användes till fatti-
ge barns underhåll och undervisning, eller andra lika from-
ma ändamål. Magaziner som uti mer och mindre mon hafva
denna förträffeliga bestämmelse, finnas redan uti *Sagu, Hali-
ko, Tenala, Sjundeå, Kyrkslätt, Helsing, Karis, Wichtis, Sa-
halax, Kangasniemi och Kuortane*, och törhända kunde ännu
flera Socknar förmås, att till enahanda ändamål upplåta, åt-
minstone en del utaf växten af deras Spanmåls fonder. Där
man icke vill ingå häruti, och i de Socknar där inga Maga-
zins-inrättningar finnas, skulle törhända fonder kunna efter-
hand samlas, om fattig casornes, jemte andra fromma stiftel-
fers penninge-behållningar förvandlades till en Spanmåls
fond, hvilken, emedan årliga räntan uppå utlånt Spanmål är
 $\frac{1}{8}$ eller till och med $\frac{1}{6}$ af kapitalet, vida hastigare ökas än
penninge fonder, och således äfven skulle, jemte sitt förra
ändamål kunna befrämja värnlösa barns bildande till duglige
Medborgare. Såsom en publik egendom stälde under Presters-
skapets inseeende och uppsigt af Contistorier och Landshöfdin-
gar, skulle dessa Spanmåls besparingar vara tryggade för de
förskingringar, hvilka, för bristande redovisnings skyldighet
hos Förvaltarene, merendels drabbat Sockne-Magazinerne.
Medelst förläkrande mot brandkada kunde de äfven för en
sådan våda tryggas, och om man icke disponerade hela väx-

is 2
and,
Säll-
mis
sk =
ro
er
vag.
hof
u
a,
syn
än
vill
ita
ella
la,
ka
ing
af
er
mca

Låne-Magaziner anlagde af enskilda kunna, enligt Sällskapets underdåniga tanka lika litet som Sockne-Magaziner

ten, utan årligen lade litet deraf till kapitalet, skulle ofelbart med tiden desla behållningar blifva högt betydliga, och flere goda saker kunna med dem uträttas. Men då Sällskapet befinnar, huru desla inrättningar, om Lånen icke utlemnas of-tare än behof göres, upphöra att vara lönande, och om de åter förvandlas till Discout inrättningar, uppå Allmogen yt-tra en menlig verkan, samt huru litet det i allmänhet batar att föka befrämja, om ock de bästa ändamål, igenom medel som yttra en menlig verkan på Folket moralitet, så kan Sällskapet för sin underdåniga del icke en gång under sådant vil- kor tillstyrka inrättandet af nya Magaziner. Deremot är det högeligen att önska, det de, som redan finnas inrättade, måt-te få en sådan bestämmele.

Sluteligen anhåller Sällskapet underdånigst, att få tilläg-ga några anmärkningar, huru de Sockne Magaziner, som för det närvarande finnas, kunde åtminstone blifva tryggade emot den oredliga förvaltning, genom hvilken slika inrättningar hit-tills så ofta blifvit sprängde och förskingrade.

Egennyttige, som funnit sin räkning vid att undandraga Socken Magazinerne all publik inspektion, hafva föritätt att hos Allmogen väcka farhåga, för att ställa desla inrättningar under Regeringens uppsigt, hvarföre ganska få Socken Maga-ziners räkenskaper komma till Landshöfdingarnes öfverseen-de. Detta synes kräfva rättelse, och förmodeligen skola Socknarne, då de göras uppmärksamme deruppå, huru deras eget väl härmed ålyftas, icke vägra att underkastla sine Ma-gazins Förvaltare en sådan öfveruppsigt.

Till Magazinerne säkerhet synas de vidare alla böra hos sine Förvaltare äga samma förmåns rätt, som Kronan hos sine Uppbördsmän, och omyndige barns arf hos Förmyndare. Lånen borde vidare icke utlemnas utan till en Jordägare,

eller emot borgen af en sådan, börande dennes jord, i hvars hand den ock komme, utgöra Magazinets säkerhet. Den in-rättning man i Helsing Socken uti detta afseende vidtagit, att förle en och hvar Hemmans ägare med en Bok, där be-loppet af det lån han, eller en annan uti hans namn bekom-mit, införes, synes vara att till allmänt antagande recommen-deras, emedan den leder dels till förenklade af bokförin-gen, i det man undgår skrifvandet af Borgeskrifter, dels ock till en större säkerhet för den låntagande, att icke blifva för högt debiterad.

Den anomalie som uti åtskillige Socknars Reglementen finnes, att växten, då den icke i tid inbetalas, anses såsom ett kapital uppå hvilket ny växt räknas, torde lämpeligen kunna undvikas igenom de utvägar någre Magaziner redan vidtagit, att antingen utfätta en viss plikt, om växten, äfven i fall lånet får inestå, icke i rättan tid erlägges, eller ock pålägga dem, som äro förbundne att indrifva Magazinets fordringar, Krono-Betjeningen eller Magazinets egna Betjen- te förbindelse att sätta ansvar för utfående skulder om

Om Socken: Magazinerne skuld så inrättade, vill att de i långdan skulle sätta sig på och blifva till allmänheten mer till nytta och försäkring, än sådana af andra; så afvände samma på hvar sin ändamål för den publika inspektion, som för- men att för ett stort, och uti denna sin öfver- sikt, samt i öfriga skanderna under hörens- gund äfvefikt. inrättade detalj gäraf är öfver- flödig.

48: 74

47

is
and
Säll-
mus
sk =
in
er
vag.
ef
u
a,
syn
än
vill
ella
ta,
ta,
lyng
af
er.
iscu

Låne-Magaziner anlagde af enskilda kunna, enligt Sällskapet underdåniga tanka lika litet som Sockne-Magaziner.

ten, utan årligen lade litet deraf till kapitalet, skulle ofelbart med tiden desfa behållningar blifva högt betydliga, och flere goda saker kunna med dem uträttas. Men då Sällskapet befinnar, huru desfa inrättningar, om Lånen icke utlemnas of-tare än behof göres, upphöra att vara lönande, och om de åter förvandlas till Discont inrättningar. unna Allmogens ut-

eller emot borgen af en sådan, börande dennes jord, i hvars hand den ock komme, utgöra Magazinets säkerhet. Den inrättning man i Helsing Socken uti detta afseende vidtagit, att förle en och hvar Hemmans ägare med en Bok, där beloppet af det lån han, eller en annan uti hans namn bekommit, inlöres, synes vara att till allmänt antagande recommenderas, emedan den leder dels till förenklade af bokföringen, i det man undgår skrifvandet af Borgeskrifter, dels ock till en större säkerhet för den låntagande, att icke blifva för högt debiterad.

Den anomalie som uti åtskillige Socknars Reglementen finnes, att växten, då den icke i tid inbetalas, anses såsom ett kapital uppå hvilket ny växt räknas, torde lämpeligen kunna undvikas igenom de utvägar någre Magaziner redan vidtagit, att antingen utfätta en viss plikt, om växten, äfven i fall lånet får innestå, icke i rättan tid erlägges, eller ock pålägga dem, som äro förbundne att indrifva Magazinets fordringar, Krono-Betjeningen eller Magazinets egna Betjente, förbindelsen att själva ansvar för utstående skulder, om de icke i rättan tid inbetalas.

Ett enkelt och enahanda Bokförings sätt kunde äfven uppgifvas, och trykta Blanketter så lätta Förvaltarenes möda, att de förhända kunde nedfatta något utaf det dryga Arfvode de nu vid ett och annat Magazin åtnjuta.

Uti författningarne är väl stadgadt, att, sedan engång ett Sockne Magazin blifvit inrättadt, det alldrig kan, igenom infättningens återtagande förkingras; Men som man, uti de Socknar där Magazinerne vunnit en större förmögenhet, dels tid efter annan utager och emellan intereslenterne fördelar betydliga Spanmåls-poster, dels ock tillåter enskilda Egendoms Innehafvare att utbyta sin andel i Magazinets,

B

is 2
aud,
Säll-
rus
sk =
ro
er
vag.
efot
u
a,
syn
väs
vill
ita
ella
ta,
ka
lyng
af
neu
Carca

för att, till egna underhafvandes undfättning anlägga färfkilda Magaziner, hvarigenom det med inrättningen ålyttade ändamål löper fara att till en stor del förfelas, så får Sällskapet i underdånighet hemställa om icke, vid de Magaziner som framdeles kunna inrättas, eller som väl äro inrättade, men ännu af sådan obetydlighet, att delägarene vid dem icke fästa något synnerligt afseende, slika missbruk borde förekommas,

Uti *Tenala* Socken är redan den goda författning vidtagen, att en sjerde del utaf behållningen bör ligga i beredskap för missväxt år, ock i *Hatiko* har man beslutit att, sedan numera Magazinet uppnått en betydligare fond, i enahanda afseende afsläggas en tredjedel. Uti *Lojo* Socken vinnes samma affigt derigenom, att en del af behållningen icke får utlånas, förr än uti Julii månad, då års växten kan bedömmas, och man, om missväxt befaras, låter behållningen blifva liggande. Törhända skulle man öfverallt, om uppmärksamheten leddes uppå förmånerne af slika författningar, icke vägra att deruti ingå.

Wäxten vid åtskillige Magaziner, i synnerhet uti de inre Landsorterne, synes vara alltför högt tilltagen, då den utgör sex kappar för en Tunna, stundom äfven tages uti rådgadt mått, churu lånet blifvit utmätt med vanligt struket mått. Uti dessa orter har man äfven tagit den författning, att så länge Hemmans ägare anmäla sig till låntagande, ingen annan kan deraf komma i åtnjutande. Orternes armod, och Magazinerne ringa fonder torde likväl göra slika författningar nödige. En till efterföljd tjenlig författning synes deremot den vara, som man vid åtskillige Magaziner vidtagit, att nemligen näst före höst sådden till utfäde utlemna hvad Magazinet kan hafva att utlåna, emot en ringa växt af två kappar på Tunnan.

i
 and,
 Sall-
 nu
 ik =
 in
 ler
 vax.
 chof.
 u
 a,
 i syn-
 värd
 vill
 rita
 eller
 ta,
 ka
 tyng
 af
 neu
 casca

Uti de orter hvilka ofta hemlökas af froster, som göra Spanmålen till utfäde oduglig, uppkommer en stor svårighet deraf, att man icke vågar anlita Magazinet om utfäde, då det likväl är just uti sådant afseende som det borde vara att påräkna. Till förekommande häraf är föreslagit, att man icke borde tillåta inbetalandet af lån, de år som frosten skadat, eller ock att inbetalningarne borde inom hvarje byalag samlas till någon pålitlig person, som kände och kunde bedömma om Spanmålen är god, och dertöre ansvara. Om vigten i stället för rymden blifvit vald till mått för Spanmål, ett ofta gjordt förslag, för hvilket många starka skäl tala, skulle denne svårighet till en del kunna undvikas, i det nemligen den frost skadade Spanmålen alltid förräder sig igenom sin ringa tyngd.

Paldamo den 29 Apr. 1819.

Carl Fr. Almeléus

us 2
 and,
 fall.
 mus
 ik =
 ro
 ler
 vax.
 chof.
 u
 a,
 r sym
 väso
 vill
 rita
 eller
 ta,
 ka
 tyngd
 af
 neu
 asca

för att uppmuntra andra till enabanda sparsamhet. Möjligen kunde äfven uti detta afseende den af Grefve SODEN föreslagna utväg vidtagas, att hvar och en jordägare åtog sig att till ett pris, som årligen komme att bestämmas, hålla Sta-

53.

Förslag till ett underdånigt Betänkande om Sockne
Magazinerne i Finland.

Uppfatt af
C. C. BÖCKER.

52.

N° 266.

51.

Collan.

Land,
Säll-
om
sk-
ar
ler
rag.
hof.
u
a,
a sym-
väs
vill
rit
ella
ta,
kar
tyng
af
neu
arca

för att uppmuntra andra till enahanda sparsamhet. Möjligen kunde äfven uti detta äfseende den af Grelve SODEN föreslagne utväg vidtagas, att hvar och en jordägare åtoke sig att till ett pris, som årligen komme att bestämmas, hålla Sta-

53.

52.

Förslag till ett underdånigt Betänkande om Sockne Magazinerne i Finland.

Uppfatt af
C. C. BÖCKER.

Af de ämnen som säst Eder Kejslerliga Majestäts Finlka Hushållnings-Sällskaps uppmärksamhet, var frågan om Sockne Magazinerne ett ibland de första. Sällskapet önskade sig detaillerade historiska uppgifter om deras uppkomst och tillstånd, orsakerna till deras förfall, där de förut funnits, och hvad erfarenheten i allmänhet lärt om slika inrättnings tjänlighet, för det med dem åsyftade ändamål, Landets och i synnerhet de fattiges undfättning med utfäde och föda i hårda år. Redan andra året efter sin stiftelse, eller den 1 November 1798, gjorde dertfore Sällskapet detta till ämne för en Prisfråga, likväl, i anseende till ämnets vidd, med föga hopp att få den fullständigt besvarad. Också nödgades Sällskapet år 1800 återtaga Frågan obefvarad. Sällskapets då varande Secreterare, nu mera Profesoren och Riddaren Doctor WALLENUS, samlade dertfore alla de upplysningar, som uti ämnet kunde erhållas, och hvilka sedermera efterhand infördes, uti den periodiska skrift som då under namn af *Sällskapets Dagbok* utgafs. Desla strödda uppgifter voro likväl dels gamla, dels otillräckliga för en jemn öfverligt af Magazinerne förändringar, och Sällskapet har dertfore med underdånig fågnad emottagit Eder Kejslerliga Majestäts Nådiga uppdrag, att årligen, ifrån Finlands Pastorat emottaga uppgifter om de inom hvarje Pastorat befintelige Spanmåls Magaziner. Som emedertid desla berättelser ojemnt inkommit, och i synnerhet som de icke sträckt sig till sådane ämnen, som kunnat lemna tillräckelig upplysning hvad erfarenheten i allmänhet lärt om desla inrättnings brukbarhet, och tjenligaste organisation, så nödgades Sällskapet igenom ett Circu-

in 2
land,
Säll-
om
ik =
an
ler
pag.
lebot
u
a,
a syn
väs
x vill
rita
ella
ta,
kar
lyng
af
nen
arcu

laire Bref, hos samtliga Finlands Pastoror anhålla om uppgifter äfven uti desä delar af ämnet, och får Sällskapet, sedan det efterhand emottagit sådana upplysningar, att denna fråga kunnat ifrån desä stats-ekonomiska sida betraktas, underdånigt anhålla att så framställa sin åsigt deraf. Den historiska framställningen af ämnet, hvartill Sällskapet igenom Eder Kejsersliga Majestäts Nådiga uppdrag bekommit materialier, torde lämpeligast så rum uti någon af Sällskapets utkommande tryckta Skrifter.

En stigande odlings verkan uppå klimatet, den förbättring Jordbruket äfven uti vårt Land dageligen vinner, och ännu mer den större mångfalden af de växter, som nu odlas, förfäkra väl Landet, att inga så totala misfväxter, eller någon sådan hungersnöd, som uti forna tider hemfökte de Nordliga orterne, nu mera böra vara att befara. Att likväl Spanmåls besparingar än i dag äro nödvändige, till jernkände af den olikhet som alltid måste finnas emellan försäskildte års skördar, känner och erkänner en och hvar. Af alla medel att vinna detta ändamål synes intet hafva företräde framför enskildtes omtanke att anlägga Spanmåls besparingar, ty allmänna inrättningar kunna alldrig erhålla en lika stor utsträckning, och mycket arbete går vid dem igenom Magaziners byggnad och underhållande, samt Spanmåls fram- och åter-forslande förloradt. Den prisvärda omtanken att upplägga Spanmåls förräder var fordom uti vårt Land allmän, och än i dag finnas Landsorter, där man anser rikedom uppå penningar för ett intet emot Spanmåls rikedom, och hela Socknar där nästan hvarenda Bonde äger upplag utaf ett helt, ja mången utaf flere års Spanmåls behof. Med de njutningar en stigande kultur lärt Folket känna, blifva likväl upplagen mer och mer sällsynta, och detta har gifvit en välmående Landsman anledning att föreslå, det de, som äga större Spanmåls förräder, borde med heders tecken utmärkas,

för att uppmuntra andra till enahanda sparsamhet. Möjligen kunde äfven uti detta äffende den af Greive SODEN föreslagne utväg vidtagas, att hvar och en jordägare åtog sig att till ett pris, som årligen komme att bestämmas, hålla Sta-

53.

54. 74.

Land,
Säll-
om
ik =
an
ler
vag.
behöf-
u
a,
a sym-
väs
x vill
rita
eller
ta,
ka
tyngs
af
neu
Carca

för att uppmuntra andra till enahanda sparsamhet. Möjligen kunde äfven uti detta afseende den af Grelve SODEN föreslagne utväg vidtagas, att hvar och en jordägare åtog sig att till ett pris, som årligen komme att bestämmas, hålla Staten ett visst Spanmåls quantum tillhanda; men desä utvägar skulle Sällskapet för sin underdåniga del anse för Landet föga båtande, så länge tidens allmänna tendence är, att, långt ifrån att såsom fordom spara för Efterkommande, tvertom, om möjligt är, uppå förhand begagna frukterne af deras svett och möda. En stigande förstånds och fede-odling synes vara det hvaraf man har att vänta, det menniskorne en dag skola återkomma till samma punkt af sinne för huslighet, der de förut af Naturens ingifvelse stodo, och att en och hvar då skall sjelfmant upplägga så mycken Spanmål, att Staten icke har af nöden att förja för dets behof.

Då emedlertid troligt synes, att Allmogen för det närvarande är, eller anser sig oförmögen att sjelf upplägga större Spanmåls besparingar, blir nödvändigheten af allmänna Spanmåls upplag för Landet dag från dag mera känbar. Desä upplag behötva likväl för det närvarande, då Landet äger säkerhet att kunna ifrån de öfriga Spanmåls-rika Provincerne under Eder Kejserliga Majeståts Vælde, rikeligen fördes, icke äga samma utsträckning som tilföre, då Staten nödgades vara beredd uppå tillgång, äfven i fall af krig. Det skulle således synas Sällskapet att om, likasom uti Österbotten, den Ränste och Tionde-Spanmål, som under två år till Kronan inslyter, alltid funnes upplagd, Landets Spanmåls behof äfven vore i det närmaste fylldt, i det man, för hvad derutöver kunde erfordras, hunne anlita Rysslands fädesrikare orter. Men Finland, såsom ett Land, hvilket af åkerbruket drager, snart sagt hela sin näring, är jemväl uti behof af ett correctiv på Spanmåls prisen, eller en inrättning som befriar Allmogen ifrån den förlägenheten, att höstetid,

in 2
 land,
 Säll-
 om 2
 ik =
 av
 lev
 pag.
 beföl-
 u
 a,
 a sym-
 vänt
 + vill
 ritat
 eller
 ta,
 har
 tyngs
 af
 neu
 carca

till vanpris bortfälja sin Spanmål. Sällskapet iufer nogsam, att det pris Spannemålen uti nästgränsande Länder äger, är och förblir normen äfven för den befattning Regeringen hätmed kan taga, och med tacksamhet måste en och hvar erkänna, huru ofkattbar den fria Spanmåls handeln i sådant affeende är; men som Spanmåls prisen fällan eller aldrig stadga sig förän inpå vintern, och största delen af Allmogen förut måste sälja sin Spanmål, till bestridande af Tjenste Folkets löner, och sina Krono utskylder, vore det för Landet en ofkattbar sak, om det ägde en vidsträckt och väl styrd Magazins Direction, med tillräckelig fond att hindra Spanmålen vanpris. Finland äger uti denna del helt andra anspråk utaf en Magazins Direction än andra Länder, ty då en sådan, där deras antal som köpa Spanmål utgör en betydlig del af Nationen, måste lika mycket förja derföre, att Spanmålen icke må stiga öfver höfvan, som att den aldrig måtte sjunka under sitt productions pris, så borde des ätgärd i Finland helt och hållet vara inkränkt dertill, att förhindra Spanmåls prisens fall. Städernes Inbyggare utgöra näppeligen $\frac{1}{8}$ del af Folkmängden, och äfven denna har tillmer än hälften sin bröd-föda af Stads-åkrar. Desfas intresse af låga Spanmåls priser, kan således för ingen del mätas med Jordbrukarens. Fiskare vid Skär och kuster känna föga af höga Spanmåls priser, emedan deras vara merendels alltid äger samma värde i Spanmål. De åter som lefva af sitt arbete, Tjenstehjon och Dagakarlar, bekomma alltid förhöjning af sina vilkor, i samma mon som Spanmåls priset stiger, och den vida större del af desfa, som arbetar vid Jordbruket, kan alltid räkna på desto större förtjenst, ju högre Spanmålen är i pris, emedan Jordbrukarens drift att producera, och således äfven hans behof af arbetare, helt och hållet rättar sig efter prisen. Det är således endast då, när en betydlig del af sjelfva den Spanmål producerande Bonden nödgas köpa, som Statens intresse blir att hindra Spanmålen

Uti Fdensfaktum plägar Allmogen icke sälja någon Spannmål före vinterns ankomst. —
 En Magazins Direction torde kunna rådgöras, i händelse Kronan ej allenast skulle, såsom på förslag, upplägga den Åante- och Tionde-Spannmål fond i hvarje Län inflyter, utan och hvarje år, då misfvärd icke inträffar, upplägga Spannmål fond den till framtida behof, i sina Magaziner till handskälla. Då skulle öfver annat correctis på Spannmåls prisen behöfvao.

is
 caud,
 Sall-
 oure
 ik =
 av
 Cer
 pag.
 befot
 u
 a,
 a sym
 väro
 x vill
 rita
 ella
 ta,
 ka
 tyng
 af
 neu
 carca

Sockne Magazinerne, hvilkas förvaltning vidläda
 de för uppräknade brister som svärlijgen kunna
 afhjelpas, medföra, ämnas på de orter hvilka
 äro lika besläffade med denna större skada än
 gagn, emedan utlåningarne dels aldeles icke, dels
 ej utan största svårighet och omvägar kunna in-
 väd. Läntagarene äro nästadelns de störste misshä-
 rikare eller lättingar, hvilka, förlitande sig derpå
 att de erhålla hjälp ifrån Magazine, afidesätta all
 annan nödig omtanke för sin beräning. Efter en
 öfvertygelse voro det fälldes bäst, att helt och hållet
 upphäffa Magazine inrättningen, ämnas derför
 icke är, eller kan komma i bättre sticket, än den
 härtil varit ett förenat Socken.

ytterligare stigande, och derför är äfven ett aldrig in-
 skränkt tillstånd att exportera Spanmål, äfvensom ett, endast
 vid hårdaste misväxt upphävit förbud emot all import af
 Spanmål, ett af vårt fattiga Lands oundgängligaste behof.

Sockne Magazinerne kunna, enligt Sällskapets underdä-
 niga tanke, icke fylla dessa Landets behof af Spanmåls un-
 derstöd och jemna Spanmåls priser. Deras fonder hafva all-
 tid varit små och obetydliga, och de Magaziner, hvilka
 kunnat förkofra sig till den grad, att deras fond blifvit
 af något inslytande, äro ganska få, hvaremot mer än hun-
 drade blifvit genom förfumlighet eller oredlighet förstörde,
 eller stadnat vid sin första obetydlighet. Ännu mer än deras
 svaga fond har likväl den allmänt antagoe princip att, utan
 afscende å årets växt, så fort Läntagare sig anmält, utlåna
 allt, vållat att, vid en oförtänt påkommande misväxt,
 ingen hjälp af dem varit att förvänta. Ocklä synas dessa
 inrättningar aldrig kunna åstadkomma jemna Spanmåls priser,
 ty om än, under bibehållande af principen att alltid utlåna
 sin Spanmål, och under en jemn god förvaltning, Magazi-
 nerne, likasom det uti Nummis Kapell af Lojo, uppnå den rike-
 dom, att en del af Spanmålen kunde till en penninge fond
 förvandlas, skulle likväl ett sådant Sockne Magazin svårigen,
 utan att blottställa sig för betydliga förluster, kunna inlåta
 sig uti Spanmåls handel, som förutsätter öfverligt, ej mindre
 af Spanmåls tillgångarne inom Landet, än af utländska pri-
 ser och sjelfva myntets förändringar. Antages dertill ännu
 den princip, att Magazine förråd endast vid misväxt är
 utlånas, så växa deras behållningar så långsamt, att de svår-
 ligen kunna, ifrån sin ringa början upparbeta sig till den ri-
 kedom, att fylla Socknens Spanmåls behof, mindre bekommas
 det till penninge fond nödiga öfverskottet.

in-
 land,
 Säll-
 om-
 ik-
 av
 ley
 pag.
 icke
 u
 a,
 a sym-
 vä-
 x vill
 rit-
 ella
 ta,
 ka-
 tyng-
 af
 neu-
 larcu-

Låne-Magaziner anlagde af enskilda kunna, enligt Sällskapets underdåniga tanka, lika litet som Sockne-Magazinerne fylla Spanmåls-britten under misfväxt år, emedan deras fonder, då ett sådant infaller, alltid finnas utlånte, och de åter icke kunna bära sig, om dem vägras frihet att låna, så fort låntagare sig anmäla.

Socknarnes och Privates Låne-Magaziner äro således, efter Sällskapets underdåniga tanka, såsom Spanmåls upplag till ringa eller ingen nytta under misfväxt år. Ännu mindre förnänligt förete de sig, om man betraktar hvad de, såsom Låne-anstalter måste verka. Sällskapet vill icke här inlåta sig uti den svåra frågans undersökande, hvad inslytande de, uti flera Länder antagne Disconterings-systemerne hafva uppå Industrie och Landets välmåga; Om den högre verksamhet en ökad penningstock alstrar, lemna Nationen en redbar behållning af verkfälda uppodlingar, och högre utvecklade förmögenheter, eller om sådana perioders inslytande på Statskropparne liknar det som retmedlen yttra uppå Djuriska kroppar, att nemligen alltid efter sig lemna en, emot öfverretningen svarande slapphet. För bevisandet af den sats Sällskapet här ofvan i underdånighet yttrat gör den allmänna erfarenhet tillfyllest, att en Bonde aldrig förstår rätt använda lånta penningar. Orsaken dertill torde ligga antingen deruti, att då hans ställning sällan eller aldrig gifver honom tillfälle att fylla annat än Naturens oundgängliga kraf, han äfven svårigen kan emotstå frestelsen att för de låntagne penningarne förskaffa sig njutningar, eller ock rätt och slätt deruti, att han icke kan räkna, och derföre ej eller är van att calculera. Inslytandet af kunskapen och vanan att räkna är nemligen märkelig, och med mycken sannolikhet anses ett hufvud skäl till den industri som utmärker en stor del af Ryska Allmogen ligga uti deras, genom räken-tafeln vundna färdighet uti räknande.

eller emot borgen af en sådan, börande dennes jord, i hvars hand den ock komme, utgöra Magazinets säkerhet. Den inrättning man i Helsing Socken uti detta afseende vidtagit,

Privata Låne-Magaziner afstyrkas på del höjsta, dems anläggande borde förbjudas, emedan de samman i det de rikta Blott Jorda ägare, ofta gifva anledning och tillfälle till de oförspontaste prejerier. De kunna ej heller, ur de skäl som riktigt äro anmärkte, afhjelpa Spanmåls-britten under misfväxt år.

ris
land,
Säll-
om
sk =
ar
lev
pag.
schöf-
u
a,
a syn
väs
x vill
rita
eller
ta,
ka
tyng
af
neu
Carne

Låne-Magaziner anlagde af enskilda kunna, enligt Sällskapets underdåniga tanka, lika litet som Sockne-Magazinerne fylla Spanmåls-britten under misfväxt år, emedan deras fonder, då ett sådant infaller, alltid finnas utlånte, och de

eller emot borgen af en sådan, börande dennes jord, i hvars hand den ock komme, utgöra Magazinets säkerhet. Den inrättning man i Helsing Socken uti detta afseende vidtagit, att förle en och hvar Hemmans ägare med en Bok, där beloppet af det lån han, eller en annan uti hans namn bekommit, inflöres, synes vara att till allmänt antagande recommen-deras, emedan den leder dels till förenklade af bokföringen, i det man undgår skrifvandet af Borgeskrifter, dels ock till en större säkerhet för den låntagande, att icke blifva för högt debiterad.

En allmän erfarenhet uti de Socknar, där Sockne-Magazinerne hunnit till den betydighet, att deras verkan är märkbar, torde ock hafva ljusligen ådagalagt, att emot En verklig behöfvande, *Tjo*, som äfven Magazine förutan kunnat bärga sig, anlitat detsamma, och långt ifrån att hafva begagnat denna tillgång till större företag, tvärtom, igenom en yppigare lefnad minskat sin styrka till nya uppodlingar.

Man har anmärkt att det likväl gifves ett vilkor under hvilket Sockne Låne-Magaziner kunna göra en så stor nytta, att den öfverväger den skada de uti annat afseende tillfoga Landet, om nemligen hela vinsten af dem användes till fattige barns underhåll och undervisning, eller andra lika fromma ändamål. Magaziner som uti mer och mindre mon hafva denna förträffeliga bestämvelse, finnas redan uti *Sagu, Hali-ko, Tenala, Sjundeå, Kyrklätt, Helsing, Karis, Wichtis, Sahalax, Kangasniemi och Kuortane*, och törhända kunde ännu flera Socknar förmås, att till enahanda ändamål upplåta, åtminstone en del utaf växten af deras Spanmåls fonder. Där man icke vill ingå häruti, och i de Socknar där inga Magazins-inrättningar finnas, skulle törhända fonder kunna efterhand samlas, om fattig casornes, jemte andra fromma stiftel-fers penninge-behållningar förvandlades till en Spanmåls fond, hvilken, emedan årliga räntan uppå utlånt Spanmål är $\frac{2}{3}$ eller till och med $\frac{1}{2}$ af kapitalet, vida hastigare ökas än penninge fonder, och således äfven skulle, jemte sitt förra ändamål kunna befrämja värnlösa barns bildande till duglige Medborgare. Såsom en publik egendom stälde under Prester-skapets inseeende och uppligt af Contistorier och Landshöfdin-gar, skulle desla Spanmåls besparingar vara tryggade för de förskingringar, hvilka, för bristande redovisnings skyldighet hos Förvaltarene, merendels drabbat Sockne-Magazinerne. Medelst förfäkrande mot brandskada kunde de äfven för en sådan våda tryggas, och om man icke disponerade hela väx-

in 2
land,
Sall-
om
sk-
an
er
pag.
behöf-
u
a,
a sym-
vår
x vill
rita
eller
ta,
ka
tyngs
af
neu
carca

Låne-Magaziner anlagde af enskilda kunna, enligt Sällskapets underdåniga tanka, lika litet som Sockne-Magazinerne fylla Spanmåls-brüden under missväxt år, emedan deras fonder, då ett sådant infaller, alltid finnas utlånte, och de

ten, utan årligen lade litet deraf till kapitalet, skulle ofelbart med tiden desfa behållningar blifva högt betydliga, och flere goda saker kunna med dem uträttas. Men då Sällskapet befinnar, huru desfa inrättningar, om Lånen icke utlemnas of-tare än behof göres, upphöra att vara lönande, och om de åter förvandlas till Discout inrättningar, uppå Allmogen yttra en menlig verkan, samt huru litet det i allmänhet batar att söka befrämja, om ock de bästa ändamål, igenom medel som yttra en menlig verkan på Folket moralitet, så kan Sällskapet för sin underdåniga del icke en gång under sådant vilkor tillstyrka inrättandet af nya Magaziner. Deremot är det högeligen att önska, det de, som redan finnas inrättade, måtte få en sådan bestämmeelse.

Sluteligen anhåller Sällskapet underdånigt, att få tillägga några anmärkningar, huru de Sockne Magaziner, som för det närvarande finnas, kunde åtminstone blifva tryggade emot den oredliga förvaltning, genom hvilken slika inrättningar hitills få ofta blifvit sprängde och förskingrade.

Egennyttige, som funnit sin räkning vid att undandraga Socken Magazinerne all publik inspection, hafva förtått att hos Allmogen väcka farhåga, för att ställa desfa inrättningar under Regeringens uppsigt, hvarföre ganska få Socken Magaziners räkenskaper komma till Landshöfdingarnes öfverseende. Detta synes krälva rättelse, och förmodeligen skola Socknarne, då de göras uppmärksamme deruppå, huru deras eget väl härmed ålyftas, icke vägra att underkasta sine Magazins Förvaltare en sådan öfveruppsigt.

Till Magazinerne säkerhet synes de vidare alla böra hos sine Förvaltare äga samma förmåns rätt, som Kronan hos sine Uppbördsmän, och omyndige barns arf hos Förmyndare. Lånen borde vidare icke utlemnas utan till en Jordägare,

eller emot borgen af en sådan, börande dennes jord, i hvars hand den ock komme, utgöra Magazinets säkerhet. Den inrättning man i Helsing Socken uti detta afseende vidtagit, att förle en och hvar Hemmans ägare med en Bok, där beloppet af det lån han, eller en annan uti hans namn bekommit, inlöres, synes vara att till allmänt antagande recommederas, emedan den leder dels till förenklande af bokföringen, i det man undgår skrifvandet af Borgeskripter, dels ock till en större säkerhet för den låntagande, att icke blifva för högt debiterad.

Den anomalie som uti åtskillige Socknars Reglementen finnes, att växten, då den icke i tid inbetalas, anses såsom ett kapital uppå hvilket ny växt räknas, torde lämpeligen kunna undvikas igenom de utvägar någre Magaziner redan vidtagit, att antingen utfätta en viss plikt, om växten, äfven i fall lånet får innestå, icke i rättan tid erlägges, eller ock pålägga dem, som äro förbundne att indriva Magazinets fordringar, Krono-Bejeningen eller Magazinets egna Bejeningen.

Egennyttiga och vändstreckt hafva visserligen på många ställen vållat Magazinerne inrättningarnes förfall; men desutom hafva Sockneboerne hjälpe, åtminstone här, genom en otidig eftergifvenhet emot Lantägaren, till ex. genom lemnat uppskaf af betalningar, ifrå det ena året till det andra, genom affskrifningar om. w. till intet gjort det afseende ändamålet.

60. 74.

2
Land
Säll-
om
sk
ar
er
pag.
ef
u
a,
a syn
vår
x vill
rita
eller
ta,
i ka
tyng
af
men
lascu

Låne-Magaziner anlagde af enskilda kunna, enligt Sällskapets underdåniga tanka, lika litet som Sockne-Magazinerne fylla Spanmåls-brillen under missväxt år, emedan deras fonder, då ett sådant infaller, alltid finnas utlånte, och de

ten, utan årligen lade litet deraf till kapitalet, skulle ofelbart med tiden desfa behållningar blifva högt betydliga, och flere goda fäker kunna med dem uträttas. Men då Sällskapet befinnar, huru desfa inrättningar, om Lånen icke utlemnas of-

eller emot borgen af en sådan, börande dennes jord, i hvars hand den ock komme, utgöra Magazinetts säkerhet. Den inrättning man i Helsing Socken uti detta afseende vidtagit, att förle en och hvar Hemmans ägare med en Bok, där beloppet af det lån han, eller en annan uti hans namn bekommit, inlöres, synes vara att till allmänt antagande recommen-deras, emedan den leder dels till förenklade af bokföringen, i det man undgår skrifvandet af Borgeskrifter, dels ock till en större säkerhet för den låntagande, att icke blifva för högt debiterad.

Den anomalie som uti åtskillige Socknars Reglementen finnes, att växten, då den icke i tid inbetalas, anses såsom ett kapital uppå hvilket ny växt räknas, torde lämpeligen kunna undvikas igenom de utvägar någre Magaziner redan vidtagit, att antingen utfätta en viss plikt, om växten, äfven i fall lånet får inneslå, icke i rättan tid erlägges, eller ock pålägga dem, som äro förbundne att indrifva Magazinetts fordringar, Krono-Betjeningen eller Magazinetts egna Betjente, förbindelsen att själva ansvar för utstående skulder, om de icke i rättan tid inbetalas.

Ett enkelt och enahanda Bokförings sätt kunde äfven uppgifvas, och trykta Blanketter få lätta Förvaltarenes möda, att de törhända kunde nedfatta något utaf det dryga Arfvode de nu vid ett och annat Magazin åtnjuta.

Uti författningarne är väl stadgadt, att, sedan engång ett Sockne Magazin blifvit inrättadt, det alldrig kan, igenom infättningens återtagande förkingras; Men som man, uti de Socknar där Magazinerne vunnit en större förmögenhet, dels tid efter annan uttager och emellan intressenterne fördelar betydliga Spanmåls-poster, dels ock tillåter enskilda Egendoms Innehafvare att utbryta sin andel i Magazinet,

B

Handwritten notes on the right margin:
S
2
Lund,
Säll-
om
sk =
an
C
pag.
L
u
a,
a sym
vår
x vill
rita
eller
ta,
i ka
tyng
af
men
karna

för att, till egna underhafvandes undfättning anlägga särskilda Magaziner, hvarigenom det med inrättningen åsyftade ändamål löper fara att till en stor del förfelas, så får Sällskapet i underdånighet hemställa om icke, vid de Magaziner som framdeles kunna inrättas, eller som väl äro inrättade, men ännu af sådan obetydlighet, att delägarene vid dem icke fåta något synnerligt afseende, slika missbruk borde förekommas.

Uti *Tenala* Socken är redan den goda författning vidtagen, att en sjerde del utaf behållningen bör ligga i beredskap för missväxt år, ock i *Haliko* har man beslutit att, sedan numera Magazinet uppnått en betydligare fond, i enahanda afseende aflägga en tredjedel. Uti *Lojo* Socken vinnes samma alligt derigenom, att en del af behållningen icke får utlånas, förr än uti Julii månad, då års växten kan bedömmas, och man, om missväxt befaras, låter behållningen blifva liggande. Törhända skulle man öfverallt, om uppmärksamheten leddes uppå förmånerne af slika författningar, icke vägra att deruti ingå.

Wäxten vid åtskillige Magaziner, i synnerhet uti de inre Landsorterne, synes vara alltför högt tilltagen, då den utgör sex kappar för en Tunna, stundom äfven tages uti rågad mått, ehuru länet blifvit utmätt med vanligt srukhet mått. Uti dessa orter har man äfven tagit den författning, att så länge Hemmans ägare anmäla sig till låntagande, ingen annan kan deraf komma i åtnjutande. Orternes armod, och Magazinerens ringa fonder torde likväl göra slika författningar nödige. En till efterföljd tjenlig författning synes deremot den vara, som man vid åtskillige Magaziner vidtagit, att nemligen näst före höst sådden till utfäde utlemna hvad Magazinet kan hafva att utlåna, emot en ringa växt af två kappar på Tunnan.

Med tillförlitligheten torde vara öfverenskommande att ej högre växt erlagges än två kappar för en Tunna - såfrin här är föreslagit.

is 2
land,
Säll-
om
ik-
ar
er
pag.
schöf-
u
a,
a sym-
vär-
x vill
rita
eller
ta,
i ka-
tyng-
af
men
karcu

Om, såsom vid pag. 5 är anmärkt, Lokne. Maga-
 zinerne, älmintone de, hvilka äro af mindre be-
 tydenhet skulle indragas - och Regeringen skulle
 på sätt somare liden, till landets fjernlig-
 bätnad skett, upphöja spannmål då den skall
 att erhållas samt antingen emot två kappan
 värd på turban, den samma utläna, eller, hvil-
 ket bättre vore, emot contant, men skäligt pris
 till de behöfvande försälja; så skulle den span-
 nel hvilken eljest möter vid inbetalningen af
 lån, de är för frostens skadat sådesväxten, der-
 genom i möjligaste måtto undvikas.

Ut de orter hvilka ofta hemsökas af froster, som göra
 Spanmålen till utfäde oduglig, uppkommer en stor svårighet
 deraf, att man icke vågar anlita Magazinet om utfäde, då
 det likväl är just uti sådant afseende som det borde vara att
 påräkna. Till förekommande häraf är föreslagit, att man
 icke borde tillåta inbetalandet af lån, de är som frostens ska-
 dat, eller ock att inbetalningarne borde inom hvarje byalag
 samlas till någon pålitlig person, som kände och kunde be-
 dömma om Spanmålen är god, och dertöre ansvara. Om vig-
 ten i skället för rynden blivit vald till mått för Spanmål,
 ett ofta gjordt förslag, för hvilket många starka skäl tala,
 skulle denne svårighet till en del kunna undvikas, i det
 nemligen den frost skadade Spanmålen alltid förräder sig ig-
 nom sin ringa tyngd.

uti 2
 land,
 Säll-
 om 2
 sk =
 av
 ler
 pag.
 behöf-
 u
 a,
 a sym-
 värd
 & vill
 vitar
 eller
 ta,
 i ka-
 tyngd
 af
 men
 karca

för att uppmuntra andra till enahanda sparsamhet. Möjligen kunde äfven uti detta afseende den af Greive SÖDEN före-

64.

*beskrivade Fävernesland anseende Spann-
måls upplag och besparingar, för af den för-*

65.

Förslag till ett underdånigt Betänkande om Sockne
Magazinerna i Finland.

Uppfatt af
C. C. BÖCKER.

Ink. d. 4 Aug. 1819.

N° 100.

63.

Synatius

*212
lund,
Sall-
om
rh-
äv
ler
mag.
behöt
u
a,
a sym
räs
& vill
sita
eller
ta,
i Kar-
tyng
af
nen
farsa*

Faint handwritten text at the bottom of the left page, likely bleed-through from the reverse side.

för att uppmuntra andra till enahanda sparsamhet. Möjligen kunde äfven uti detta afseende den af Greive SÖDEN före-

64.

besvarade Färdernesland, anseelige Spannmåls upplag och besparingar, som af den för-

63.

Förslag till ett underdånigt Betänkande om Sockne Magazinerne i Finland.

Uppfatt af C. C. BÖCKER.

Af de ämnen som läst Eder Kejsersliga Majestäts Finska Hushållnings-Sällskaps uppmärksamhet, var frågan om Sockne Magazinerne ett ibland de första. Sällskapet önskade sig detaillerade historiska uppgifter om deras uppkomst och tillstånd, orsakerna till deras förfall, där de förut funnits, och hvad erfarenheten i allmänhet lärt om slika inrättingars tjenlighet, för det med dem åsyftade ändamål, Landets och i synnerhet de fattiges undsättning med utläde och söda i hårda år. Redan andra året efter sin stiftelse, eller den 1 November 1793, gjorde dertföre Sällskapet detta till ämne för en Prisfråga, likväl, i anseende till ämnets vidd, med föga hopp att få den fullständigt besvarad. Också nödgades Sällskapet år 1800 återtaga Frågan obesvarad. Sällskapets då varande Secreterare, nu mera Professorens och Riddarens Doctor WALLENIUS, samlade dertföre alla de upplysningar, som uti ämnet kunde erhållas, och hvilka sedermera efterhand infördes, uti den periodiska skrift som då under namn af Sällskapets Dagbok utgafs. Desse strödda uppgifter voro likväl dels gamla, dels otillräckliga för en jemn öfversigt af Magazinerne förändringar, och Sällskapet har dertföre med underdånig fögnad emottagit Eder Kejsersliga Majestäts Nådiga uppdrag, att ärligen, ifrån Finlands Pastorers emottagna uppgifter om de inom hvarje Pastorat besintelige Spanmåls Magaziner. Som emedertid dessa berättelser ojemnt inkommit, och i synnerhet som de icke sträckt sig till sådana ämnen, som kunnat lemna tillräckelig upplysning hvad erfarenheten i allmänhet lärt om dessa inrättingars brukbarhet, och tjenligaste organisation, så nödgades Sällskapet igenom ett Circu-

A

Land, Sällskapet, uti, av, ley, pag, bef, u, a, a syn, vä, & vill, vitar, eller, ta, i ka, tyng, af, men, farca

Oaktadt jag redan för detta haft äran att inför Kejsersliga Hushållnings-Sällskapet, yttra mina tankar uti i förvarande ämne, bör och kan jag likväl icke underlåta, så fraga äro blifvit väckt angående en af de esenttielaste Hushållnings-anställda, som voro mitt Färdernesland, så vitt min inkränkta lid och min kraften tillåt meddela några väsentliga anmärkningar i afseende på det underdåniga Betänkande om Sockne Magazinerne i Finmland, hvormed Sällskapet, till Hans Kejsersliga Majestät ämnar ingi. Ett uti värd af misväxter, snö och hungernöd, beklagligen allt för ofla

för att uppmuntra andra till enahanda sparsamhet. Möjligen kunde äfven uti detta afseende den af Greive SODEN före-

64

beskrivade Färdensland, anseelige Spannmåls upplag och besparingar, som af den första vikt af nödvändighet, är en gänning, långt för detta landet genom en beaktlig oförsäkerhet. Man behöfver likväl i detta hänseende egenfeliggen i minnet af de kalla förgångna tidens förhållanden exempel. Därt, samt försvinnande beaktligen vinda tillstånd, är tillräckligt, att öfvertygga oss, de som i tiden i en del af vinterns månader är af svält, då ofta bettande vare sig af alla allra, som fälo vinna på alla vägar och tusende tal, arbetas på händer i blif af arbete och föda, nedslutna af vintern. Senna jorden är föga fruktbar i Skåne; men råjer sig så mycket mera i mörre a dand, byggen, och äfven i dandets mest odlade trakter, uti mörre, som annan Bonder, som i Skåne, för förlända spannmåls fört, fört den här, utan utmärknings, som föga kan betala, och de redan, andra till hemmans ägare, med deras barn, begynna och den oblyliga Siggare typer. Deras antal, borde beaktligen komma att ökas, då de 10 till 12 000 Supper spannmål, hvilka endast i Abs Län, af kronan blifvit lantagne, in om areal, som ofelbart i kontant skola betalas.

212
Land,
Säll-
om
rk=
är
er
vag.
behöf
u
a,
a syn
vår
7 vill
vita
eller
ta,
i ka
tyng
i af
men
fasc

läse Bref, hos samtliga Finlands Pastoror anhålla om uppgifter äfven uti dessa delar af ämnet, och får Sällskapet, sedan det efterhand emottagit sådana upplysningar, att denna fråga kunnat ifrån des stats-ekonomiska sida betraktas, underdånigt anhålla att så framställa sin åsigt deraf. Den historiska framställningen af ämnet, hvartill Sällskapet igenom Eder Kejserliga Majestäts Nådiga uppdrag bekommit materialier, torde lämpeligast få rum uti någon af Sällskapets utkommande tryckta Skrifter.

En stigande odlings verkan uppå klimatet, den förbättring Jordbruket äfven uti vårt Land dageligen vinner, och ännu mer den större mångfalden af de växter, som nu odlas, försäkra väl Landet, att inga så totala missväxter, eller någon sådan hungersnöd, som uti fordna tider hemfökte de Nordliga orterne, nu mera böra vara att befara. Att likväl Spanmåls besparingar än i dag äro nödvändige, till jemnkande af den olikhet som alltid måste finnas emellan särskildte års skördar, känner och erkänner en och hvar. Af alla medel att vinna detta ändamål synes intet hafva företräde framför enskildtes omtanke att anlägga Spanmåls besparingar, ty allmänna inrättningar kunna aldrig erhålla en lika stor utsträckning, och mycket arbete går vid dem igenom Magaziners byggnad och underhållande, samt Spanmålens fram och åter-forslande förloradt. Den prisvärda omtanken att upplägga Spanmåls förräder var fordom uti vårt Land allmän, och än i dag finnas Landsorter, där man anser rikedom uppå penningar för ett intet emot Spanmåls rikedom, och hela Socknar där nästan hvarenda Bonde äger upplag utaf ett helt, ja mången utaf flere års Spanmåls behof. Med de njutningar en stigande kultur lärt Folket känna, blifva likväl upplagen mer och mer sällsynta, och detta har gifvit en välmenande Landsman anledning att föreslå, det de, som äga större Spanmåls förräder, borde ned heders tecken utmärkas,

för att uppmuntra andra till enahanda sparsamhet. Möjligen kunde äfven uti detta afseende den af Greve SODEN föreslagne utväg vidtagas, att hvar och en jordägare åtog sig att till ett pris, som årligen komme att bestämmas, hålla Staten ett visst Spanmåls quantum tillhanda; men desä utvägar skulle Sällskapet för sin underdåniga del anse för Landet föga båtande, så länge tidens allmänna tendence är, att, långt ifrån att såsom fordom spara för Efterkommande, tvertom, om möjligt är, uppå förhand begagna frukterne af deras svett och möda. En stigande förstånds och fede-odling synes vara det hvaraf man har att vänta, det menniskorne en dag skola återkomma till samma punkt af sione för huslighet, der de förut af Naturens ingifvelse stodo, och att en och hvar då skall sjelfmant upplägga så mycken Spanmål, att Staten icke har af nöden att förja för dels behof.

Då emedlertid troligt synes, att Allmogen för det närvarande är, eller anser sig oförmögen att sjelf upplägga större Spanmåls besparingar, blir nödvändigheten af allmänna Spanmåls upplag för Landet dag från dag mera känbar. Desä upplag behötva likväl för det närvarande, då Landet äger säkerhet att kunna ifrån de öfriga Spanmåls-rika Provincerne under Eder Kejslerliga Majestäts Vælde, rikeligen förles, icke äga samma utsträckning som tillföre, då Staten nödgades vara beredd uppå tillgång, äfven i fall af krig. Det skulle således synas Sällskapet att om, likafom uti Österbotten, den Ränste och Tionde-Spanmål, som under två år till Kronan inflyter, alltid funnes upplagd, Landets Spanmåls behof-äfven vore i det närmaste fylldt, i det man, för hvad derutöfver kunde erfordras, hunne anlita Rysslands fädesrikare orter. Men Finland, såfom ett Land, hvilket af åkerbruket drager, snart sagt hela sin näring, är jemväl uti behof af ett correctiv på Spanmåls prisen, eller en inrättning som befriar Allmogen ifrån den förlägenheten, att höljetid,

212
land,
Säll-
om
rik =
än
ler
våg.
behof
u
a,
a syn
vår
7 vill
vita
eller
ta,
i ka
tyng
i af
men
fascu

Skuru gärna jag ville, kon jag tillvåna icke enligt min öfvertygelse, att dela med sig i fattaren tillstånd, som i en annan betänksamt det glada hopp, att misshästen af hungerstöd, för närvarande är i vårt Land mindre allmänt att befara, än i förna tider. Sällingens verkan på klimatet är ännu föga synbar; allmänhet och produktion af spanmål, är i proportion af folkets tillstånd, föga större än fordom i synnerhet då man som tidigare, att därutöver tarande medlemmar, i sednare tider genom en utvidgad sysselsättning i betyglig man bilfrit ökad och en ytterligare genom organiserande af nya Militära Regimenter, på detta för tord komma att förökas; att brinnstillsverkningen, consumerar vida mer Spanmål nu, än för detta, och att, genom en tilltagande lude, grannhet af öfverflöd äfven ibland Allmogen, den fordom så bekvämliga sprit, att upplägga spanmål till eget och andras behof, som för är blifvit synbart aftagande. Vårt klimat, lemmer sig äfven på ditet hugnande utspiter, att det tvärtom, i anseende till arligen in-träffade bistra eftervintrar, synes vara försumradt, och att, då man fordom till i Landet, hörs räknade 2de misfväckt inom ett Decennium, deremot, i en mot hela vårt sista Decennium, i större eller mindre grad, bestått af icke misfväckt år.

måls besparingar. Då denna Sådeltiga
 uppmärksamhet på Regeringens sida, tillika af
 Regeringens Sällskaps, genom
 Sällskapet uppmuntrad, och hederfull belönin-
 gars, utdelandes till de och annan Övriga på de
 förer, der Spanmåls affärer hithitt varit mer
 sälsynt, skulle undersökas, kunde man
 med säkerhet deraf förvänta, en bästa effekt
 för Spanmåls affärer, som det seder, inom för
 sig, skulle omföra, äga både det goda, och
 Sällskapet, och det för det inbyggdes, rådgivning
 från den sällskapet, hvaraf det ha
 ofta varit bevisadt.

Att uti ett sådant land, som varit, hvaraf
 Spanmåls affärer, uti riket, endast, mögde
 in i Spanmåls handel, och ett bundgenoms
 behof, äfven, som, att uti ett af dessa, span-
 måls, der, uti spanmåls, och spanmåls, borde
 tillåtas, är en spanmåls, väl, ordnad, anmär-
 ping. Att en sådant organiserad Spanmåls-
 Direction, fördes, med tillräcklig fond, ej
 mindre, till, förkommande, af Spanmåls
 fallande, i spanmåls, till, förkommande, för-
 luf, så, att, uti, spanmåls, misföro, dels
 genom, utlåning, dels, och, genom, försäl-
 ning, allmoges, med, den, nord, från, be-
 juha, är, en, omfattande, af, mycket,
 vikt, för, uti, Söder, land. Mätte, borta,
 detta, i, sin, sin, sin, sin, sin, sin, sin, sin,
 dessa, bättre, i, uti, sin, sin, sin, sin, sin, sin,
 beständ, bästa, rekommendat, och, som,
 att, hand, hand, hand, hand, hand, hand, hand, hand,

ytterligare stigande, och derföre är äfven ett alldrig in-
 skränkt tillstånd att exportera Spanmål, äfvensom ett, endast
 vid hårda misfväxt upphäfvit förbud emot all import af
 Spanmål, ett af vårt fattiga Lands oundgängligaste behof.

Sockne Magazinerne kunna, enligt Sällskapets underdä-
 niga tanke, icke fylla dessa Landets behof af Spanmåls un-
 derstöd och jemna Spanmåls priser. Deras fonder hafva all-
 tid varit små och obetydliga, och de Magaziner, hvilka
 kunnat förkofra sig till den grad, att deras fond blifvit
 af något inslytande, äro ganska få, hvaremot mer än hundra
 blifvit genom förfumlighet eller oredlighet förstörde,
 eller stadnat vid sin första obetydlighet. Ännu mer än deras
 svaga fond har likväl den allmänt antagne princip att, utan
 afscende å årets växt, så fort Läntagare sig anmält, utlåna
 allt, vållat att, vid en oförtänt påkommande misfväxt,
 ingen hjälp af dem varit att förvänta. Också syas dessa
 inrättningar aldrig kunna åstadkomma jemna Spanmåls priser,
 ty om än, under bibehållande af principen att alltid utlåna
 sin Spanmål, och under en jemn god förvaltning, Magazi-
 nerne, likasom det uti Nummis Kapell af Lojo, uppnå den rike-
 dom, att en del af Spanmålen kunde till en penninge fond
 förvandlas, skulle likväl ett sådant Sockne Magazin svärigen,
 utan att blottställa sig för betydliga förluster, kunna inlåta
 sig uti Spanmåls handel, som förutlätter öfverfligt, ej mindre
 af Spanmåls tillgångarne inom Landet, än af utländska pri-
 ser och selfva myntets förändringar. Antages dertill ännu
 den princip, att Magazinerne förråd endast vid misfväxt är
 utlånas, så växa deras behållningar så långsamt, att de svär-
 ligen kunna, ifrån sin ringa början upparbeta sig till den ri-
 kedom, att fylla Socknens Spanmåls behof, mindre bekomma
 det till penninge fond nödiga öfverskottet.

211 2
 Land,
 Säll-
 om
 rik =
 an
 ler
 pag.
 behof
 u
 a,
 a sym
 vä
 & vill
 rita
 r eller
 ta,
 i ka
 tyng
 af
 men
 farca

Låne-Magaziner anlagde af enskilda kunna, enligt Sällskapets underdåniga tanka, lika litet som Sockne-Magazinerne fylla Spanmåls-bristen under missväxt år, emedan deras fonder, då ett sådant infaller, alltid finnas utlånte, och de åter icke kunna bära sig, om dem vägras frihet att låna, få fort låntagare sig anmäla.

Socknarnes och Privates Låne-Magaziner äro således, efter Sällskapets underdåniga tanka, såsom Spanmåls upplag till ringa eller ingen nytta under missväxt år. Ännu mindre förmånligt förete de sig, om man betraktar hvad de, såsom Låne-anstalter måtte verka. Sällskapet vill icke här inlåta sig uti den svåra frågans undersökande, hvad inslytande de, uti flera Länder antagne Disconterings-sytemerne hafva uppå Industrie och Landets välmåga; Om den högre verkksamhet en ökad penningstock alstrar, lemna Nationen en redbat behållning af verkställda uppodlingar, och högre utvecklade förmögenheter, eller om sådana perioders inslytande på Stats-kropparne liknar det som retmedlen yttra uppå Djuriska kroppar, att nemligen alltid efter sig lemna en, emot öfverretningen svarande slapphet. För bevisandet af den sats Sällskapet här ofvan i underdånighet yttrat gör den allmänna erfarenhet tillfyllest, att en Bonde aldrig förtär rätt använda lånta penningar. Orsaken dertill torde ligga antingen deruti, att då hans ställning sällan eller aldrig gifver honom tillfälle att fylla annat än Naturens oundgängliga kraf, han äfven svårligen kan emotså frestelsen att för de låntagne penningarne förskaffa sig njutningar, eller ock rätt och slätt deruti, att han icke kan räkna, och dertfore ej eller är van att calculera. Inslytandet af kunskapen och vanan att räkna är nemligen märkelig, och med mycken sannolikhet anses ett hufvud skäl till den industri som utmärker en stor del af Ryska Allmogén ligga uti deras, genom räken-tafeln vundna färdighet uti räknande.

eller emot borgen af en sådan, börande dennes jord, i hvars

68:

*Handla för Faderne Landets, och i synnerhet
dessa församlingens medlemmars, verkliga välfärd!*
*En min del, kan jag deremot ej dela med
Sällskapet den öfverlystelse, att Sockne-Ma-
gazinerna, som till nytta eller ingen nytta under
missväxt år. Sällskapet utlösa de öfverflödande
beständerna, som äro till nytta för försåden
vid inslytandet, som misslyckas och flere, såsom
af landets inslytande, hafva redan genom
den förlust utlösa, som hungen (moden).
En jag och öfriga, skulle medgifva att de
af oss af denna art, hunnit till den lycka, att
de skulle kunna mot deras älskningar, att
de skulle kunna och den varit till nytta för en mindre
del, som utlösa och uti mindre stund, orsakar
Sällskapet, samt att de i anseende till det lånta
företagets, som utlösa af dem, som genom
den förlust af flere öfverflödande och
den hemmas af flere öfverflödande och
mindre ordentliga beständerna, kunnat mis-
brukt; som deraf likväl, i händelse den
förlust, att de utlösa utlösa, som af ingen
nytta, än mindre att de borde omfattas
såsom rent af skadliga; emedan de såsom
företag, som de nyttigaste inslytningar, så-
som möjligen medelst mindre missbruk
under beständerna, uti samma stund, borde reduce-
ras. Såsom något öfverdrifvet, torde man
afven kunna säga, och äfven att emot en
verkliga behöfvande, som äfven*

211 2
Laud,
Säll-
ous 2
rk =
arv
ler
pag.
behöf
u
a,
a sym-
rån
x vill
vita
eller
ta,
i ka-
tyng
i af
men
fascu

Magazinet för utaf kunnat bärja sig
aplikat det samma. För å orbon, ägda
aktien som i denna öfverenshet. Detta för
andra äro Hemmans öfverens, enligt Reskon
tets föreskrift, samt Magazinet, an
gen, öfverens i eget namn, eller i egen
af Borges namn för andra; men de flesta
för dem, hafva sig utaf sig för egen
fabrik, utan till förbruk, för utaf
och bärja sig, till de de derige
man af sig, emot det de med sig
därutöver, eller på annat sätt, även af
högst öfverens. Såsom de se, har
i sinning, utaf sig, varit och är i
tiden, utaf sig, behöfvande; och de
af sig, de se, på det, utaf sig, utaf
för alla andra utaf sig, till sig, i behöfv
flund, och utaf sig, enligt min tanka
vid det, utaf sig, som en, och annan, mig
utaf sig, Hemmans ägare, till sig, egen
flund, kan göra, utaf sig, till sig, utaf sig.
Så länge, en, i vårt land, sig
kunna, sig, till mera, allmänt, göra
Spanmåls, utaf sig, sig, utaf sig, de se
utaf sig, sig, Spanmåls, besparin
gen, utaf sig, med alla, sig, sig,
het, till sig, utan, och, sig,
allt, sig, sig. Om, sig, en

eller emot borgen af en sådan, börande dennes jord, i hvars hand den ock komme, utgöra Magazinet säkerhet. Den inrättning man i Helsing Socken uti detta afseende vidtagit, att förle en och hvar Hemmans ägare med en Bok, där beloppet af det lån han, eller en annan uti hans namn bekommit, inlöres, synes vara att till allmänt antagande recomenderas, emedan den leder dels till förenklade af bokföringen, i det man undgår skrifvandet af Borgeskriser, dels ock till en större säkerhet för den låntagande, att icke blifva för

En allmän erfarenhet uti de Socknar, där Sockne-Magazinerne hunnit till den betydighet, att deras verkan är märkbar, torde ock hafva ljusligen ådagalagt, att emot En verkliga behöfvande, Tio, som äfven Magazinet för utan kunnat bärja sig, anlita detsamma, och långt ifrån att hafva begagnat denna tillgång till större företag, tvärtom, igenom en yppigare lefnad minskat sin styrka till nya uppodlingar.

Man har anmärkt att det likväl gifves ett vilkor under hvilket Sockne Låne-Magaziner kunna göra en så stor nytta, att den öfverväger den skada de uti annat afseende tillfoga Landet, om nemligen hela vinsten af dem användes till fattige barns underhåll och undervisning, eller andra lika fromma ändamål. Magaziner som uti mer och mindre mon hafva denna förträffliga bestämmelse, finnas redan uti Sagu, Hälkö, Tenala, Sjundeå, Kyrkslätt, Helsing, Karis, Wichtis, Sahalax, Kangasniemi och Kuortane, och törhända kunde ännu flera Socknar förmås, att till enahanda ändamål upplåta, åtminstone en del utaf växten af deras Spanmåls fonder. Där man icke vill ingå häruti, och i de Socknar där inga Magazins-inrättningar finnas, skulle törhända fonder kunna efterhand samlas, om fattig-casornes, jemte andra fromma stiftelsers penninge-behållningar förvandlades till en Spanmåls fond, hvilken, emedan årliga räntan uppå utlånt Spanmål är $\frac{1}{2}$ eller till och med $\frac{1}{2}$ af kapitalet, vida hastigare ökas än penninge fonder, och således äfven skulle, jemte sitt förra ändamål kunna befämja värlösa barns bildande till daglige Medborgare. Såsom en publik egendom stälde under Presterskapets inseeende och uppsigt af Contistoriet och Landshöfdingar, skulle desla Spanmåls besparingar vara tryggade för de förkingringar, hvilka, för bristande redovisnings skyldighet hos Förvaltarene, merendels drabbat Sockne-Magazinerne. Medelt försäkrande mot brandskada kunde de äfven för en sådan våda tryggas, och om man icke disponerade hela väx-

69.

2
Lund,
Säll-
om
rk:
an
ler
pag.
behöf
u
a,
a sym
vår
7 vill
vita
eller
ta,
i ka
tyng
i af
men
farcu

Låne-Magaziner anlagde af enskilda kunna, enligt Sällskapets underdåniga tanka. lika litet som Sockne-Magaziner.

Magazinet föruden kunna börja sig delat det samma. För å orden, ägarna

ten, utan årligen lade litet deraf till kapitalet, skulle ofelbart med tiden desfa behållningar blifva högst betydliga, och flere goda saker kunna med dem uträttas. Men då Sällskapet befinnar, huru desfa inrättningar, om Lånen icke utlemnas of-tare än behof göres, upphöra att vara lönande, och om de åter förvandlas till Discout inrättningar, uppå Allmogen yttra en menlig verkan, samt huru litet det i allmänhet batar att söka befrämja, om ock de bästa ändamål, igenom medel som yttra en menlig verkan på Folket moralitet, så kan Sällskapet för sin underdåniga del icke en gång under sådant vilkor tillstyrka inrättandet af nya Magaziner. Deremot är det högeligen att önska, det de, som redan finnas inrättade, måtte få en sådan bestämmeelse.

Sluteligen anhåller Sällskapet underdånigst, att få tillägga några anmärkningar, huru de Sockne Magaziner, som för det närvarande finnas, kunde åtminstone blifva tryggade emot den oredliga förvaltning, genom hvilken slika inrättningar hitills få ofta blifvit sprängde och förskingrade.

Egennyttige, som funnit sin räkning vid att undandraga Socken Magazinerne all publik inspektion, hafva förlått att hos Allmogen väcka farhåga, för att ställa desfa inrättningar under Regeringens uppligt, hvarföre ganska få Socken Magaziners räkenskaper komma till Landshöfdingarnes öfverseende. Detta synes kräva rättelse, och förmodeligen skola Socknarne, då de göras uppmärksamme deruppå, huru deras eget väl härmed ålyftas, icke vägra att underkasta sine Magazins Förvaltare en sådan öfveruppligt.

Till Magazinerne säkerhet synas de vidare alla böra hos sine Förvaltare äga samma förmåns rätt, som Kronan hos sine Uppbördsmän, och onyndige barns arf hos Förmyndare. Lånen borde vidare icke utlemnas utan till en Jordägare,

eller emot borgen af en sådan, börande dennes jord, i hvars hand den ock komme, utgöra Magazinets säkerhet. Den inrättning man i Helsing Socken uti detta afseende vidtagit, att förle en och hvar Hemmans ägare med en Bok, där beloppet af det lån han, eller en annan uti hans namn bekommit, inlöres, synes vara att till allmänt antagande recommederas, emedan den leder dels till förenklade af bokföringen, i det man undgår skrifvandet af Borgeskrifter, dels ock till en större säkerhet för den låntagande, att icke blifva för högt debiterad.

Den anomalie som uti åtskillige Socknars Reglementen finnes, att växten, då den icke i tid inbetalas, anses såsom ett kapital uppå hvilket ny växt räknas, torde lämpeligen kunna undvikas igenom de utvägar någre Magaziner redan vidtagit, att antingen utsätta en viss plikt, om växten, äfven i fall lånet får inestå, icke i rättan tid erlägges, eller ock pålägga dem, som äro förbundne att indrifva Magazinets fordringar, Krono-Betjeningen eller Magazinets egna Betjen-

*med tillräckelig försed. Svarmål
Magaziner. Dignitet. Skulle inrättad: kan
det kunna likväl sällas. Magaziner, alltid
hög af lifen öfverflödige. De äro af för-
sigtiga af det som för riket och sitt ändamål,
om bärlige af välgörande inrättningar,
uti vilka af misförför och tungesnöt,
offra besträffade i vägnar. Föruden dem,
skall den jättigare blifva af Allmogen,
som tyvärr äro öfvergående uti kunna bejota
Städerna, eller penningar till Svarmål
uppköpa, vid inlämnande i sin väntan, nor-
gas sakna den vägnar uti vägnar till er-
hållande af lifet, för nödenheter, och
i sin förändring, till trygt öfver sin en-
vaste skärf af den sjuke spaningens-
Ordnens. Omvända måste det förden-
skull förekomma den sällsyntade med-
borgaren, att förnämna till och med Sock-
ne-Magaziner, reduction af indragan-
de, såsom det för exempel i Sveriges liden
blifvit: Popno Moderskylla Sällsamhet, ita,
och det är antydning att befara det de öf-
rige eller haå komma ett litet samma vä-
i synnerhet, då de af lagdets Quänta-
brings-Säckan, uti vilka Socken,
utmärkt som enklare, till och med
skadligt, både i beordning af Moraliska
hanseende.*

212
land,
Säll-
70.
om:
rh:
arv
Cer
pag.
behöf
u
a,
a syn
vår
t vill
rita
ella
i ha
tyng
af
men
farcu

Låne-Magaziner anlagde af enskilda kunna, enligt Sällskapets underdåniga tanka, lika litet som Sockne-Magaziner.

*Magazinet föruden kunna bärga sig
delikat det samma. Här ä orbon ägarna*

ten, utan årligen lade litet deraf till kapitalet, skulle ofelbart med tiden desla behållningar blifva högt betydliga, och flere goda saker kunna med dem uträttas. Men då Sällskapet befinnar, huru desla inrättningar, om Lånen icke utlemnas oftare än behof göres, upphöra att vara lönande, och om de

*Det det likväl ej torde vara rådligt, att om
högstigen förklarade det gamla förväntan
äga sig säkerhet, att hafva något nytt
som äro bättre, att fatta i skulder - ha
i landets närvarande situation, en mer
tillräckelig fond för Sockne-Magazinerne
ej torde blifva förläta och alldraminsk
för snart som behöfver inträde, att ej ha
så gån för, enligt sin individuella afse-
af säkerhet, understått Kejsare. De ha
hings - Sällskapets upphäffa bevis
de om ej till vidare, och åtgärdsform
in sin del någon annan bättre och mer
ändradhet mera förordande allmän
anfall i landet, kan hinna ej slaga
det torde vara säkra, att hos Sockne
Kejsertliga Majestät i undersånighet
förelä, de i Sockne-Magazinerne
Sockne-Magazinerne, både bibehållas
de och förskande, helst större inrätt-
gar, afi varit vidsträckt af penning-
fattiga land, ty har medföra, förulan
soms köpa för Staten, tillika bevis
allgenhet för invånarene, att dem be-
gläna? För att göra dessa många, efter
Landets locala omständigheter, bästa lä-
pade Besparings-inrättningar, både
akktigare och nyttigare, vore en allmän*

eller emot borgen af en sådan, börande dennes jord, i hvars hand den ock komme, utgöra Magazinet säkerhet. Den inrättning man i Helsing Socken uti detta afseende vidtagit, att förle en och hvar Hemmans ägare med en Bok, där beloppet af det lån han, eller en annan uti hans namn bekommit, inlöres, synes vara att till allmänt antagande recomenderas, emedan den leder dels till förenklade af bokföringen, i det man undgår skrifvandet af Borgeskifter, dels ock till en större säkerhet för den låntagande, att icke blifva för högt debiterad.

Den anomalie som uti åtskillige Socknars Reglementen finnes, att växten, då den icke i tid inbetalas, anses såsom ett kapital uppå hvilket ny växt räknas, torde lämpeligen kunna undvikas igenom de utvägar någre Magaziner redan vidtagit, att antingen utsätta en viss plikt, om växten, äfven i fall lånet får inestå, icke i rättan tid erlägges, eller ock pålägga dem, som äro förbundne att indrifva Magazinet fordringar, Krono-Betjeningen eller Magazinet egna Betjente, förbindellen att sjelfva anvara för utstående skulder, om de icke i rättan tid inbetalas.

Ett enkelt och enahanda Bokförings sätt kunde äfven uppgifvas, och trykta Blanketter få lätta Förvaltarenes möda, att de förhända kunde nedläta något utaf det dryga Arfvode de nu vid ett och annat Magazin åtnjuta.

Uti författningarne är väl stadgad, att, sedan engång ett Sockne Magazin blifvit inrättadt, det alldrig kan, igenom infättningens återtagande förkingras; Men som man, uti de Socknar där Magazinerne vunnit en större förmögenhet, dels tid efter annan uttager och emellan intressenterne fördelar betydliga Spanmåls-pöster, dels ock tillåter enskilda Egendoms Innehafvare att utbryta sin andel i Magazinet,
B

*fäga 12 1/2 eller 16 2/3 procent. Ock da för
let, tagit uti Juni ock betalt i September eller
för tre månader erlägges samma ränta,
så betalas på det sättet 50a 66 2/3 procent för ka-
pitallet för året. Men ännu en vidare tyng
af Spanmåls lån. Jag betalar årligen in af
vannande ränta 12 1/2 eller 16 2/3 procent, men
som Spanmålspriset, efter alla tidens ärfasca*

*212
land
Sall
om
rh
ar
ler
pag
behöf
u
a
a sym
rär
t vill*

för att, till egna underhåvandes undfättning anlägga särskilda Magaziner, hvarigenom det med inrättningen ålyttade ändamål löper fara att till en stor del förfelas, så får Sällskapet i underdånighet hemställa om icke, vid de Magaziner som framdeles kunna inrättas, eller som väl äro inrättade, men ännu af sådan obetydlighet, att delägarene vid dem icke fåta något synnerligt afseende, slika missbruk borde förekommas,

Uti Tenala Socken är redan den goda författning vidtagen, att en sjerde del utaf behållningen bör ligga i beredskap för misfväxt år, ock i Haliko har man beslutit att, sedan numera Magazinet uppnått en betydligare fond, i enahanda afseende aflägga en tredjedel. Uti Lojo Socken vinnes samma afsigt derigenom, att en del af behållningen icke får utlånas, förr än uti Julii månad, då års växten kan bedömmas, och man, om misfväxt befaras, låter behållningen blifva liggande. Törhända skulle man öfverallt, om uppmärksamheten leddes uppå förmånerne af slika författningar, icke vägra att deruti ingå.

Wäxten vid åtskillige Magaziner, i synnerhet uti de inre Landsorterne, synes vara alltför högt tilltagen, då den utgör sex kappar för en Tunna, stundom äfven tages uti rågad mått, ehuru lånet blifvit utmätt med vanligt struket mått. Uti dessa orter har man äfven tagit den författning, att så länge Hemmans ägare anmäla sig till låntagande, ingen annan kan deraf komma i åtnjutande. Orternes armod, och Magazineernes ringa fonder torde likväl göra slika författningar nödige. En till efterföljd tjenlig författning synes deremot den vara, som man vid åtskillige Magaziner vidtagit, att nemligen näst före höst sådden till utfäde utlemna hvad Magazinet kan hafva att utlåna, emot en ringa växt af två kappar på Tunnan.

Säkne-Magazineernes både bibehållna de och förökande, hälst större inrättningar af i vart vidspäckt och penningfästiga land, jura med för, förutän som kostnad för staten, slika besvär och öfverbeten för invånarene, att som be- gagna? För att giva dessa många, efter landets locala omständigheter, till lämpade besparings-författningar, både af alligare och nyttigare, vore en allmän

Magazins-Direction godis, hvars genom-
till en förjed, och in ha den större inrättning-
gar kunde afseendena skulle justerats
sitt till öfverseendet öfver satselinge
Säkne-Magazineer i landet, ha regle-
ringen af deras tillhöriga organisation,
hög om sorgen om deras oegennyktiga för-
vædning och ärlig revision af deras
räkenskaper m. m. Genom denna kon-
troll kunde man hoppas, att de så välgö-
rande inrättningar så kraft skulle beva-
ras för förökning, och alla som rörande
med, med behörig både ringranhet, och
föregångsamhet handhafvas. Slutligen
får jag tillägga, att jag med fullkomlig
öfvertygelse omfatta de af Sällskapet
anföorde anmärkningar rörande Säkne-
Magazineernes behöriga organisation och
handhafvande, såsom: att dessa inrätt-
ningar öfver allt underkastas publika
kontroll: att de förses med ett enkelt af
enahanda Bokförings sätt: att de hos både
låntagare och förvärfvare, måga äga sam-
ma säkerhet, som Kronans och omvändiga
lån för deras af: att insatser af delägare-
ne alligen för utläggas, än mindre inrättning-
gen till, och halten reduceras, eller behövs

212
land,
Säll-
om
rik =
är
er
- pag.
behöf-
u
a,
a sym-
rån
7 vill

fåga 12 1/2 eller 16 2/3 procent. Uts da för-
let, tagit uti juni och betalt i September eller
för tre månader erlägges samma ränta,
så betalas nu det fullt 50 a 66 2/3 procent för ka-
pitallet för året. Men ännu en vidare tyng
af Spannmåls lån. Jag betalar årligen in af
vannärude ränta 12 1/2 eller 16 2/3 procent, men
som Spannmålspriset, este, alla tidens ärfaren

ningens någon sin användas, traktens inre
 ningens, förmedling, ändamål, undantagen
 fatter, för försörjning och varnlofs bered tillförlit
 rikens anfaller, der som det tillagades
 medgifva: att den i en del af trakten, som
 ga tillverkanen dröga vägen, åt minstone
 Magazine hunnit tillräcka, iguadett med
 jätten till tre kappas på tunnan: att i öfver
 rare lören, till undgående af Magazines fören
 gravation, proportioner, efter bekvämlig
 vid: att hvarje sockne, förutän undanta
 antingen enst. borgens, eller lövöre plant
 böi äga lan rättighet, och deris, de mag
 behöfvande af arbete klassen, äga förtärl
 att träcken, eller åtminstone en tredje del
 af Magazines behållning, i synnerhet då
 den hunnit uppgå till 5 a 600 tunnor, och
 bevaras till utlåning, till vid inträffande
 misväx; och ändeligen att den tydlig af
 fädet Spanmål trykes, sockneboerna, på äga
 att af Magazine lånaga deras behöf, om
 nedfatt värd, till 2 kappas på tunnan. Att
 inbetalning af lån, åtminstone på hafv
 fören, si behöven bevaras, si orten hem
 sökes af frostes, och min tagn för affj
 Genom förnamnde atgård, skulde af
 minstone jag, för min del, kappas att lan
 ne. Magazines inrättningen, öfver allt i
 vart Gadesnesland, blivne allmänt nytt
 gade, och utgå, om liksom den bästa, at
 minstone för naturvård, den enda ut
 vägen till flece tusender, vid sin fram
 tillkommit, utvax, vixt land, in delby
 nor, ofta för sig, utvaxad.
 Dated den 29 Juli 1819. L. J. J. J. J.

Uti de orter hvilka ofta hemfökas af froster, som göra
 Spanmålen till utfäde oduglig, uppkommer en stor svårighet
 deraf, att man icke vågar anlita Magazine om utfäde, då
 det likväl är just uti sådant afseende som det borde vara att
 påräkna. Till förekommade häraf är föreflagit, att man
 icke borde tillåta inbetalandet af lån, de år som frosten ska
 dat, eller ock att inbetalningarne borde inom hvarje byalag
 samlas till någon pålitlig person, som kände och kunde be
 dömma om Spanmålen är god, och derföre ansvar. Om vig
 ten i stället för rymden blitvit vald till mått för Spanmål,
 ett ofta gjordt förslag, för hvilket många starka skäl tala,
 skulle denne svårighet till en del kunna undvikas, i det
 nemligen den frost skadade Spanmålen alltid förräder sig ige
 nom sin ringa tyngd.

212
 Land,
 Säll
 om
 rik:
 är
 ler
 pag.
 behöf
 u
 a,
 a sym
 rän
 t vill

De och förskänd, tillf. större inrättning
 gar, uti vart vidpråkta och penninne
 fältiga, ända, tydas medföra, förutän
 öm, köpstad för Staten, tillika bevar
 olagenheten för invånarene, att den be
 gäras? För att göra dessa många, efter
 Landets locala omständigheter, tillf. lam
 pade Besparings-tarättningar, både ut
 aktigare och nyttigare, vore en allmän

fäga 12 $\frac{1}{2}$ eller 16 $\frac{1}{4}$ procent. Uts da för
 let, tagit uti juni och betalt i September eller
 för tre månader erlägges samma ränta,
 så betalas, uti det fullt 50 a 66 $\frac{1}{4}$ procent för ka
 pitallet för året. Men ännu en vidare tyngd
 af Spanmåls lån. Jag betalar årligen in af
 vunnande ränta 12 $\frac{1}{2}$ eller 16 $\frac{1}{4}$ procent, men
 som Spanmålspriset, efter, alla tidens öfarsen

Allerödmjukaste Memorial.

Öfver Förslaget till ett underdånigt Betän-
kande om Sockne Magasinerna i Finland,
får jag på Kejs. Finska Hushållnings Säll-
skapet befallning i ödmjukhet inkom-
ma med anmärkningar.

Uti Förslaget pag. 6. anföres: att Sock-
narnes och Privates Låne Magasin är
såsom Spannmåls uplag till ringa eller
ingen nytta under missväxtår. Och pag.
7. än vidare: att emot en verklig behöf-
vande, Sock, som äfven Magasinet förturu
kunna bevara sig, antit det samma,
m. m. Skadligheten är desutom ganska syn-
bar, då man efterfinnar den årliga ränt-
tan 8, eller till och med 6 af kapitalet, det vill
säga 12½ eller 16¾ procent. Och då för kapita-
let, tagit uti juni och betalt i September eller
för tre månader erlägges samma ränta,
så betalas nu det fullt 50 a 66¾ procent för ka-
pitallet för året. Men ännu en vidare tyng-
af Spannmåls lån. Jag betalar årligen in af
vannärnde ränta 12½ eller 16¾ procent, men
som Spannmålspriset, efter alla tidens ärfaren-

Sockne-Magasinerna både bibehållas
de och förskänds, hälls större inträtt
gar afi vårt vidsträckt och öppnande
gättiga land, ju näs med för, förut den
söna köslipad för Staten, Finnska befvär
öfverheten för invånarene, att som be-
gärde? För att göra dessa många, efter
Landets locala omständigheter, vilka läm-
pade Besparings-föraktningar, både
aktigare och nyttigare, vore en allmän

het är uti ett beständigt stigande, så får jag, sedan jag efter tio år mågtar betala minn Guldudstol, en lägga den med en förhöjning af 50 ja ofta 100 procent ty en tunnna råg, som då den lättes kostade allmänt 8 R. Ryl. kostar nu 12 a 16 R. Ryl. De de jag då icke varit långt lyckligare, om jag för tio år sedan länt af en köpman 1 Tunnna råg efter 8 R. Ryl. värde och således efter lag ej varit förbunden att betala mer än 6 procent årlig och capitalet blott med 8 Riksdaler; och då hade jag ej lidit något ~~af~~ drygt mått, eller använt dagsverken vid växtens levererande och uppbringningen därvid.

Men sothne Låne-Magazinen anses gagna då vinsten af dem användes till fattiga barns undervisning, eller andra till fröjda ärendamål. Mycket vacker, men som därför icke kan påtrugas andra spannmåls Magaziner, andra spannmåls Bolag: ty då skulle man också kunna påstå ett alla bolag i Samhället borde lemna sin vinst till de ärendamål, då borde äfven hvar och en driftig privat person, för sin berömliga outanka, påstå, med upoffrande af sin lagfångna egendom, att det allmänna. Det kan dock gå an där alla i en jorhn deltaga i Magazinet, men då blott en del göra det, så är det icke besugligt att af sitt goda tjena också dem, som aldeles intet gjort sig förtienta. En delägare må hellre hellst få behålla sin välfortienta del i vinsten: han må sedan använda den till sitt eget besök, eller tänka den åt andra.

Skall Magazinet kunna bestå, så måste det njuta säkerhet, och Magazinetts förvaltare, för Confistorium, Landstoddingen, ja Hjelfru Regeringen ärligen göra redö och uppräslina räkningar verifierande.

Tre Kappers växt tycks vara billig. Och den böra förvaltarna få tredje kappen, och ej af annan än ärligen influten växt, och två kappar gå till Magazinet.

Att delägarna få skilja sig från Magazinet, är högst oskäligt för Magazinet, och att på en god utlåna ett eller par hundrade tunnor säd, borde strängeligen förbjudas. Däremot böi Magazinet i goda år, så mycket som kan, stå fullt.

Det blifver på förvaltarnas ansvar, att ingen måttad, bränd, frusen eller på annat sätt skändad säd vid Magazinet emottages.

Storgå den 24 Julii 1819.

Joh. Borgström.

migas del andra, och om nu uttänks utseringal icke
 Lundshandels förbudade storskrade in gagna för del
 ha; måste hvarje Patriot med lifull trösta infly
 undersättning. Och om det icke skulle gynnas i början
 som enda handlanden i Sverige; på fullt mest för
 migals förvaltning fullt af Ceres makt i det
 mitt till Mercurius, och bygga trösta Minerva för
 inflyttade glada röster förut af Sauner och Najader, och
 Gardar och Gardinnor, för hela Quiduslusan; i det
 alla handlarna, med försörjningens flyttade Rull i det
 nya, och gynnigalt förvalt i den andra handlar, som
 inglyffningens helles gynnigalt för sig, där börja för en an
 delning, kunnigunda Pluts med alla gånge-länder
 af handning, kunnig, brist, gynnig, råd och gynnigalt
 gynnig med alla Sverige undan sinne förtas! -

Förnuften af de i Sveriges döma! till ena det
 byggde gynnigalt icke!

Fullt kunnig manna, för den nyttiga Wadborg
 utsering ständ som gynnig, utt drifva en gynnigalt och
 löflig Lundshandel, gynnigalt som kunnigalt döma en
 den vid Sveriges, nyttiga den sine löflig till sin ständ
 utt förut icke utt och sine gynnigalt öfverflytt till
 Sverige, Estland et; och löflig sig Sveriges med gynnig
 gynnigalt underrättig löflig, jantta gynnigalt till
 sine uttlegas, och de löflig och klogan med Sveriges

utt drifva

utt drifva undan ena gynnig; den fullt kunnigalt jantta
 Lundshandel öfver gynnigalt löflig ständ utt drifva gynnigalt
 till öfver underrättig undan gynnigalt, som gynnigalt;
 till löflig ständ som gynnigalt; och de en Wadborg öfver till
 godt utt till löflig ständ, om utt den nye blifva Sveriges,
 den undan Sveriges; den tredje Wadborg; den fjärde Wadborg;
 den fullt de icke det Wadborg Sveriges gynnig till öfver
 sine idag ständ; utt ständ gynnigalt sin del utt löflig ständ
 en, utt ständ sin del utt löflig ständ; den handlaren löflig
 sig Lundshandel, ständ som gynnigalt utt löflig ständ; om
 Wadborg icke ständ, det som gynnigalt till öfver ständ
 sig i ständ, utt ständ utt löflig ständ för sin ständ;
 ständ, och ständ ständ som gynnigalt öfver ständ som
 utt ständ till ständ ständ och löflig ständ ständ,
 och gynnigalt icke som utt löflig ständ som gynnigalt
 undan löflig ständ, och om en utt löflig ständ utt
 icke ständ ständ, ständ som gynnigalt icke, och utt
 en löflig ständ för ständ, som gynnigalt ständ,
 och löflig ständ: conjunctureren gynnigalt löflig
 icke, som den som löflig ständ ständ i Hamburg.
 Det löflig i Careten, utt ständ ständ ständ icke
 utt ständ, löflig ständ (ständ) löflig icke ständ
 en (30000) löflig ständ löflig ständ - Capital, löflig
 utt löflig ständ löflig ständ löflig ständ ständ
 procenta avance, och löflig ständ löflig ständ löflig
 löflig löflig löflig, och som gynnigalt löflig ständ
 löflig löflig löflig, och löflig löflig löflig, utt den

löflig

forlores handal. Till det förnämnda stället, s. n. g.
 jämte sig bifunda följande bringlyggande in-
 der med sine försejning. Donatör, och
 Rogers bilaga till följande Helsingfors, Hög-
 och Lovisa nämningar. Och är det alltså
 bättre att icke vider tiden och i en viss ordning
 ge vider stället jämte det vider stället
 och Rogers, som utgör obestämmda tiden
 följande bringlyggande och icke för Rogers, och
 flugor med till Madras och sig blifva ut-
 med det för en given flugor och för
 för hundra vider, med att andra Don-
 ator. Madrasens vider spelade vider för
 och, som ordningen för vider och
 flugor. Och med till följande Rogers
 nämningar för vider blifva ut af Rogers o-
 ningar i stället för vider handal s. n. g.

Borgnas den 3. December 1819.

Samuel Leder
 w. pastor och kapellan

Emmingsvagns vider handal bringlyggande:
 Till Rogers. Gustafbringande - vider handal i Ado.

!
 Ödmjuk Memorial!

Och länge har jag, likväl icke med upfat,
 uraktlat min skyldighet att, enligt Kungliga
 hushållningssällskapets Cirkulär af den 2da Jan. 1819
 och 2da April de yttre, det samma inför mig som
 och undersamt förslag till en för och obekindad vider
 handal i min vider vider land

Jag har emellertid ibland minne infäst till min
 var, utdelat de, förberädda Skrifvelser, af följande
 exemplaren; något skrifveligt har jag icke
 inkommit; dock har jag fullkomligt anledning att, utaf
 förtroliga samtal kunna fluta, det i svar svarande vider,
 bläniga vider vider vider, vider

Har jag, utan anspråk på oselbarhet, tänker,

är ja enligt med elgen enkla och primitiva Sam-
hällets ordningen. Jag tror därför, at all inskränkt
i Handel, Slöjden och Naringar, med iakttagande
några Modificationer, är mindre nyttig, och, om jag
en stark Barriere emot all Industri och där-
blifvande Production. — Alltså: —

All Handel med Spirituösa Varor, — de Utlän-
ska så väl en grof som fin, men de inhemska i
allt hade i Landet vara förbuden: — med undantag
hvad som Gastgästrerogadur och till Befändes förfrök-
gar, här och tvan, kunde tillåtas. Och at upp-
salar eller Kyrkostolen invid tvanje kyrka å land-
vid sprängde försäljning all vinnuttag af Pro-
vin, under hvilken pretent som helst, ike jänge
runnit. Lyckligt om åfven i Städerna denna
fattning vore möjlig at vidtaga.

Långt ifrån at den lude, man tycker sig
hos en del Allmoges, är skadelig, torde man kunna
taga, at den är et pro, som rätteligen ansadt, skall
gro och mogna till mera tillade Seden. — Skäp
skall en ung Proude, kladd i et af egen Ute till
finare Kläde, — i en med egna händer till och med
smakfullt, förjardigt, bekladt och måladt. —
(som man här å Orten redan ofta ser,) tro sig nog
realisera sitt mål, ja framt han ike därjemte
ger. — lat vara, hvarman, — et anständigt uppfo-
ran vill vara en liten Herre. — Och måtte
som i Samhället tillägna sig detta företändes Pro-
åfven förega honom till en gammal Gysning.

manne det intet är vida bättre at han, för at kom-
ma till denna gränslat, ofvotalar sig ifrån Skol-
och Krogar? — Och manne det ike skall upp-
ägga honom till Skoljen? — samt Skolijer, ännu
vacka hos honom behofvet af skuggare begrän-
lijare och mindre Skoljande Boingsrumm?

Hvad Marknaderna vidkomma: — ja äro vid-
serligen de flatta oändiga; — men ännu mera seds,
fordärliga i allmänhet; — ty ifrån dessa, till nästa
delen, umbärliga Marknader, härröra, utom, andra
oförligheter och brott, i synnerhet de beständige Häft-
gäfnader. — Dock torde i Commerciel åsigt, ännu
andra Marknader, utom de i underdåniga förslaget
nämnde, kunna behållas. — (Åfslagnare) Landortens
begräna Communicationer plattor borde utvisa hvar-
et sådana Marknader med förman kunna anställas?

Ma hända, de population och production ökad,
till en framtida stable Handelsplat i Sköpfung
af förbigående nämndt: — Användes — Jyrskylä,
Joensuu; — obemänt Städerna Keskola eller
Sordavala, vid Ladoga; — Kanoke Gage; — och några st-
der i inre delen af Östernotten, m. m.

Dessa äro de utlåtanden, jag, i et underdånigt
förslaget om den fria Landhandeln, har i ödmjuk-
het åfgifva. —
Helsingfors den 15. Marti 1819.

A. M. M. Sjöström

